

МІЖНАРОДНІ МОЛОДІЖНІ ПРОЕКТИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

ЗРАЗКИ КРАЩИХ ПРАКТИК

Збірка підготована в рамках проекту інституційної підтримки, що реалізовувався протягом жовтня-жовтня 2020 року [Регіональним благодійним фондом "Резонанс"](#) за підтримки Українського культурного фонду.

Міжнародні молодіжні проекти у сфері культури. Збірка кращих практик. – Львів, Резонанс, 2020. 80с.

У збірці представлені короткі описи 15 міжнародних молодіжних проектів, що реалізовувались в рамках програми Європейської Комісії Еразмус +. Усі проекти цієї збірки розміщено на [Платформі результатів проектів Erasmus +](#). Європейська комісія не несе відповідальності за зміст, який виражає думки лише його авторів.

Для молодіжних працівників культурних операторів, педагогів, тренерів неформальної освіти та усіх, хто працює з молоддю та для молоді.

Над підготовкою збірки працювали:

Керівник проекту: Олена Грабовська

Розробниця-упорядниця: Романна Пруська

Дизайнер: Ярослав Сосновський

Рецензент: Ольга Луковська, доктор мистецтвознавства,
професор Української академії друкарства

за підтримки

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Видання підготовлено за підтримки Українського культурного фонду. Позиція Українського культурного фонду може не збігатись з думкою авторів.

Український культурний фонд — державна установа, створена у 2017 р. як нова модель надання на конкурсних засадах державної підтримки та промоції ініціатив у сфері культури та креативних індустрій. Діяльність Фонду, відповідно до чинного законодавства, є невід'ємною частиною політики і визначених пріоритетів діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України.

сайт: ucf.in.ua

facebook: <https://www.facebook.com/ucf.ua/>

МІЖНАРОДНІ МОЛОДІЖНІ ПРОЕКТИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

ЗРАЗКИ КРАЩИХ ПРАКТИК

РЕЗОНАНС

ЛЬВІВ
2020

01

МІСТ: Промоція європейських традиційних видів спорту та ігор – міст для міжкультурного діалогу

02

Підвищення обізнаності про культурну спадщину серед Інтернет-користувачів у Європі

03

Провідники культури. Екскурсії європейськими містами очима мігрантів.

04

Дивесифікація 3D. Вивчення давньої історії через створення тривимірних макетів наскельних малюнків.

05

Страви на полотнах. Вивчення історії живопису через картини відомих художників із зображеннями їжі.

06

Мисливці за спадщиною. Навчання молодіжних працівників промоції культурної спадщини серед молоді

07

Як виростити митця. Обмін досвідом між школами мистецтв через молодіжні обміни з майстер-класами для учнів.

08

Мій шлях, твій шлях, наші спільні культурні ідентичності. Вивчення культурних особливостей країн Європи.

09

Дороги ідентичності. Залучення молоді з меншими шансами до презентації своїх ідентичностей у школі.

10

Одного разу в... Європі. Міжнародний книжковий клуб для людей різних поколінь із вразливих груп та груп ризику.

11

Відкриваємо двері до освіти. Тренінг для тренерів, які розробляють та впроваджують міжкультурні ініціативи.

12

Спадщина – ландшафти - перспективи. Вивчення іноземної мови через створення відеофільмів.

13

Ритм – це життя. Створення простору для самовираження молодих людей із груп ризику.

14

St'ART
Тренінг про розвиток підприємництва у сфері культури для молодіжних працівників.

15

Urban Art & Co: Сила навчання через урбаністичне мистецтво. Публічні простори для неформальної освіти.

Ідея цієї збірки виникла давно. Працюючи у проєктах європейських програм для молоді, ми неодноразово помічали, як цікава тема чи формат приваблюють молодих людей, як протягом одного тижня змінюється їхнє ставлення до себе і до оточення, як можливість практичного застосування щойно отриманих навичок формує тривале відчуття «Я можу!». Молодіжні працівники обмінюються успішними практиками, цікавими ідеями та вивченими уроками, збагачуючись навзаєм та продукуючи нові ідеї для підвищення якості молодіжної роботи по всій Європі. Принести частину такого європейського досвіду в Україну покликане і це видання.

Ця збірка має на меті стати цінним інструментом для молодіжних організацій, молодіжних працівників, педагогів та усіх, хто працює з молоддю. Вона включає короткі описи п'ятнадцяти молодіжних проєктів у сфері культури, що були реалізовані неурядовими організаціями та школами країн Європи в рамках програми Еразмус+. Усі описані проєкти отримали відзнаку «Краща практика» на порталі програми та рекомендовані до адаптації чи відтворення у інших контекстах. Кожен проєкт супроводжується коментарем від команди РБФ «Резонанс» щодо можливості його реалізації в Україні.

Існує близько двох сотень визначень культури, кожне з яких несе певний зміст. Звичними стали розмови про організаційну культуру, культуру розвитку, правову культуру та багато інших. Найчастіше культура асоціюється з дозволами та розвагами: балет, опера, музика, книжки та інші інтелектуальні або мистецькі події. Натомість, у цій публікації культура розуміється ширше: як цінності та системи поведінки, які дозволяють групам людей визначати сенс їхнього буття.

Відбираючи проєкти для цієї публікації, ми керувалися такими критеріями:

- інноваційність, креативність;
- різноманітність мистецьких сфер, технік та напрямків;
- можливість адаптації до українського контексту;
- соціальна значимість;
- довгострокові ефекти;
- і додатково - можливість реалізації принаймні половини описаних проєктів в рамках обмеженого бюджету

Ми шукали практики, які можуть надихнути інших включати нові підходи та теми до роботи з молоддю. Ці практики в основному можна розділити на молодіжні обміни, тренінги для молодіжних працівників та шкільні проєкти, до яких залучені учні та педагоги. Усі проєкти цієї збірки розміщено на [Платформі результатів проєктів Erasmus +](#). Європейська комісія не несе відповідальності за зміст, який виражає думки лише його авторів.

Додатково у врізках пропонуємо інформацію, яка може бути корисною з точки зору планування заходів неформальної освіти для молоді за проєктною методикою та із врахуванням культурної тематики.

З приємністю презентуємо цю збірку як додатковий ресурс для роботи молодіжних працівників, педагогів, культурних операторів, молодіжних громадських організацій та усіх, хто працює з молоддю в Україні. Сподіваємось, вона надихне на нові ідеї, які перетворяться на успішні молодіжні проєкти у сфері культури.

Висловлюємо подяку Українському культурному фонду за можливість підготовки цієї публікації.

01

**Промоція європейських
традиційних видів
спорту та ігор,
МІСТ для міжкультурного
діалогу**

Promotion of European
Traditional Sports and Games,
a BRIDGE for Intercultural
Dialogue

НАЗВА ПРОЕКТУ

МІСТ: ПРОМОЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТРАДИЦІЙНИХ ВИДІВ СПОРТУ ТА ІГОР, МІСТ ДЛЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

Організація-виконавець:

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

Адреса:av Estadi 12-22 Anella Olímpica , 08038
Barcelona, Cataluña , ES**Сайт:** <https://inefc.gencat.cat/>**Інформація про проект**Джерело: <https://erasmusbridge2016.wixsite.com/erasmusbridge/project-identity>

Початок: 01.01.2017

Завершення: 31.12.2018

Фінансування:Європейська комісія в рамках
програми Еразмус+**Партнери:** Universidad del Pais Vasco/ Euskal Herriko Unibertsitatea (ES), Associazione Giochi Antichi Verona (IT), Universite Paris Descartes (FR), Universidade de Coimbra (PT), Alma Mater Studiorum - Università di Bologna (IT), Association Européenne des Jeux et Sports Traditionnels (FR), Collège Jules Verne (FR), Agrupamento de Escolas da Lousa (PT), Universidad de Murcia (ES), L'Istituto Statale di Istruzione Superiore L. Calabrese – P. Levi (IT)**Ключові слова:** спорт

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Проект спрямований на промоцію традиційних видів спорту та ігор, які визнані ЮНЕСКО світовою нематеріальною спадщиною та символом культурного різноманіття суспільства. Європейська традиція ігор для дітей та дорослих відображається у різноманітті каналів комунікації та інтеракції. Традиційні види спорту та ігри є дзеркалом, яке відображає соціальне, лінгвістичне та культурне багатство різних територій, що формують Європу.

Метою проекту МІСТ була промоція традиційних видів спорту та ігор як містка до активного сприяння мирному міжкультурному співіснуванню. Проект активізував міжкультурний діалог між чотирма групами представників чотирьох країн: Іспанії, Португалії, Франції та Італії, а саме: старшокласниками, їхніми вчителями фізичного навчання, дослідниками з університетів, що розташовані у місцевостях шкіл-учасниць та асоціацій традицій-

них ігор. Усі вони стали справжнім МОСТОМ під час обміну навчальним досвідом, базуючись на традиційних європейських видах спорту та іграх.

У проекті ставились такі **завдання**:

1. Розвинути модель добрих практик навчання співжиттю у багатокультурному суспільстві через європейські традиційні види спорту та ігри;
2. Розробити модель організації фестивалів традиційних видів спорту та ігор, де молодь, дорослі та старші люди можуть вступити у міжкультурний діалог мирним шляхом;
3. Сформувати стійку міжнародну мережу для промоції європейських традиційних видів спорту, що має на меті обмін кращими практиками та досвідом;
4. Продемонструвати, опираючись на наукові докази, внесок (соціальний вплив) традиційних видів спорту та ігор у міжкультурний діалог.

МЕТОДОЛОГІЯ

Для досягнення цілей та завдань проекту, були визначені чотири напрямки інтервенції:

1. Розробка навчального додатку з міжкультурного співжиття, базуючись на європейських традиційних видах спорту та іграх, у школах Іспанії, Франції, Італії та Португалії.
2. Активізація мережі європейських шкіл.
3. Включення традиційних ігор, що використовуються школами проекту МІСТ у Тосканський міжнародний фестиваль традиційних ігор, який щорічно проводиться у Вероні (Італія), встановлення моста для діалогу між учнями цих шкіл та іншими учасниками та організаціями, присутніми на фестивалі.
4. Наукове дослідження соціального впливу заходів, які відбувались у школах, на міжкультурний діалог. Проводиться дослідниками з університетів країн-учасниць.

Таким чином, проект МІСТ сформував мережу, яка цінує міжкультурний людський капітал, що характеризує європейське суспільство 21 сторіччя. Європейські традиційні види спорту та ігри запрошують людей знайомитись одне з одним. Під час гри гравці висловлюють бажання поділитись досвідом з іншими. Кожна традиційна гра має набір правил, які запускають демократичні процеси співіснування. Приймаючи, створюючи, обговорюючи або навіть змінюючи правила традиційних видів спорту та ігор, діти і дорослі, жінки та чоловіки, дізнаються і усвідомлюють значення суспільного договору. Отже, навчитися грати традиційні ігри – це навчитися жити у спільноті та навчитися жити разом.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Міжкультурні діалоги у навчальних закладах

Чотири школи ішли за однаковим графіком впровадження одного і того ж навчального модуля з восьми уроків фізичного виховання. Кожна школа обрала ігри, які використовувались на двох уроках. Один урок було присвячено вивченню традиційних ігор з попередньо підготованих описів. Під час

другого уроку учні вивчали традиційну гру своєї місцевості (після дослідження місцевих традицій та / або інтерв'ю з місцевими мешканцями). Далі кожна школа грала у ці ігри під час занять з фізичного виховання і представляла їх іншим школам, використовуючи віртуальний простір. Учні та вчителі різних шкіл контактували між собою для обміну інформацією і враженнями, поясненням незрозумілих ігрових моментів та порад щодо впровадження традиційних ігор та видів спорту у шкільну програму.

Паралельно учні готували щоденник (портфоліо), у якому описували особистий досвід участі у традиційних видах спорту та іграх. Вчителі із чотирьох шкіл також вели щоденники для оцінки міжкультурного діалогу під час реалізації навчального модулю, та обмінювались інформацією з іншими школами. У цій діяльності кожна школу супроводжував місцевий університет.

Міжкультурний діалог на міжнародному фестивалі

Цей захід відбувся у Вероні – місті, де розташована одна із шкіл, залучених до проекту. Школа мобілізувала усіх учнів до участі у проекті, а заходи із залученням учасників з інших країн (вчителів та учнів) координувала Асоціація традиційних видів спорту. Асоціація також координувала моменти міжкультурного діалогу з гравцями з інших неакадемічних організацій та учасниками фестивалю.

Дослідження соціального впливу

Проект був покликаний підтвердити якість соціального впливу подібного досвіду (промоція європейських традиційних видів спорту та ігор для міжкультурного діалогу).

Дослідники мали підтверджений практичний досвід вивчення реляційного та емоційного благополуччя, пов'язаного з традиційними іграми та видами спорту. Незважаючи на певний європейський досвід просування традиційних видів спорту та ігор, існує дуже небагато наукових досліджень, які демонструють соціальний вплив таких практик. Ці

дослідження, як правило, є окремими проектами, що проводяться різними групами дослідників, але без реальних мереж, які пропонував проект МІСТ. Щоденники (портфоліо) учнів та вчителів з чотирьох шкіл стали базою для дослідження міжкультурного діалогу, що проводилось дослідницькими групами у кожному з університетів, що супроводжував школи у проекті.

Тренінговий онлайн-курс: співжиття через гру

Вчителі фізичного виховання з чотирьох шкіл взяли участь у курсі, спрямованому на особливості навчання спільному життю у суспільстві.

Будь-яка гра є своєрідним мініатюрним суспільством, в якому гравці обмінюються різними типами справжніх стосунків, коли грають спонтанно, демонструючи найбільш природній спосіб взаємодії з іншими учасниками. Гра стає лабораторією соціальних відносин, де люди можуть навчитися розумно жити разом. Керівник групи, знаючи потенціал гри, може заохочувати до шанобливого та розумного міжособистісного діалогу між людьми різної статі (рівні можливості для жінок та чоловіків), віку (солідарність між поколіннями) та культурних рамок (мирний мультикультуралізм), покращуючи їх соціальне благополуччя.

Саме це було ключовим повідомленням курсу. Курс був орієнтований на студентів та професіоналів у галузі фізичного та спортивного виховання, освіти, соціальних наук, педагогіки, психології, соціальної роботи, тренерів, управлінців та лідерів команд, спеціалістів сфери туризму.

Під час курсу учасники дізналися, як визначити та проаналізувати різні типи стосунків, які можна просувати за допомогою ігор: прості та складні відносини; однозначні та суперечливі відносини; відносини конкуренції та співпраці; відносини з колегами та опонентами, тощо

Основною формою навчання під час курсу був перегляд записів, де через різні ігрові ситуації

пояснювались основні теми. Додатково були організовані рефлексійні сесії для посилення засвоєння знань.

Теми онлайн-курсу

- Ідентичність у грі
- Внутрішня логіка та співжиття в суспільстві
- Класифікація ігор та співжиття в суспільстві: типи соціальних відносин
- Конкуренція та співжиття в суспільстві
- Двигун поведінки: виміри та співжиття в суспільстві
- Міжособистісні стосунки та співжиття в суспільстві

Результати

З технічної точки зору, проект активував культурний діалог всередині самих шкіл-учасниць (через залучення учнів, що представляють різні культури), та між учасниками (через підготовку та участь учнів різних шкіл до міжнародного фестивалю європейських традиційних видів спорту та ігор у Вероні). Цей процес позитивно вплинув на представників усіх чотирьох цільових груп:

- учні в активний спосіб дізналися, що означає жити в Європі, через практикування європейських традиційних видів спорту та ігор;
- вчителі посилили свій вплив завдяки обміну методиками викладання, які вони зазвичай використовують у своїй роботі. Крім того, ці вчителі підвищили свою кваліфікацію під час онлайн-курсу на тему навчання жити у спільноті через гру;
- дослідники поділились своїми знаннями для підготовки інструментів, процедур та методів аналізу отриманих даних (наукові докази). Вони також координували представлення цих наукових доказів на міжнародних наукових заходах;
- нарешті, асоціації традиційних ігор зробили свій внесок у збагачення одного із ключових заходів проекту: проведення міжнародного фестивалю традиційних ігор за участю представників усіх цільових груп.

КОМЕНТАР

Чи приходила до вас коли-небудь думка, що про ідентичність та відносини у соціумі можна говорити на уроках фізкультури?

Проект містить інноваційний фокус, демонструючи широту розуміння поняття «культура» через звернення тематики традиційних видів спорту та ігор як нематеріальної культурної спадщини. Гра є природним видом діяльності для дітей та молоді: саме через гру діти молодшого віку набувають навичок, необхідних у дорослому житті, а молоді люди – вчаться будувати соціальні контакти.

Для українських шкіл та організацій цікавим може бути аналіз досвіду включення в якості цільової групи проекту вчителів фізичного виховання. Не секрет, що фізичне виховання в українській школі вважається другорядним предметом, який суттєво програє іноземній мові чи математиці. Саме тому, привернення уваги до потенціалу предмету, демонстрації можливостей міжпредметних зв'язків та включення будь-якої (в тому числі – культурної) тематики до наповнення уроків може значно підвищити зацікавлення школярів предметом і сформувати поважне ставлення до вчителів фізичного виховання назагал. Підвищення кваліфікації вчителів через спеціалізований онлайн-курс, спрямований на «прокачування» педагогічних методик та гнучких навичок, лише сприятиме таким змінам.

Сильною стороною проекту є також його наукова складова та залучення молодих науковців. Окрім того, що результати проекту отримали серйозне наукове обґрунтування, співпраця шкіл та університетів мала й інші виміри доданої вартості, серед яких:

- промоція місцевих університетів серед школярів, що може підвищити їх популярність та збільшити число абітурієнтів;
- здобуття студентами університетів практич-

ного досвіду роботи зі школярами, що дасть їм додаткові переваги у подальшій викладацькій кар'єрі;

- привернення уваги студентської молоді до теми міжкультурного діалогу та життя у багатокультурному суспільстві.

Проект можна легко адаптувати до українського контенту. Вимога забезпечення міжпредметних зв'язків у школі лише допоможе цьому. Компонент традиційних ігор можна додати практично до кожного предмету, а дослідження теми може стати завданням в межах навчального проекту школярів одного чи й різних класів.

Великий потенціал подібний проект матиме регіонах, де проживають представники багатьох національностей та етнічних груп, наприклад, в Одеській, Закарпатській чи Чернівецькій областях. Для молодих представників національних та етнічних меншин це буде чітким сигналом до того, що їхня ідентичність та традиції є цінними в загальному контексті української культури та України як країни, в якій цінується різноманіття. Для представників більшості такий проект є чудовим шансом ближче познайомитись із своїми сусідами, зрозуміти їхню (а також і свою) культуру, започаткувати справжній міжкультурний діалог.

Для культурних операторів такий проект дасть можливість розширити підходи до організації міжкультурних заходів, доповнюючи вже традиційні готування національних страв з піснями та танцями іншими вимірами культури.

Слід звернути увагу, що для досягнення результатів такий проект потребує ґрунтовної рефлексії зі сторони учасників, а, відповідно – кваліфікованих фасилітаторів та модераторів, які володіють темою міжкультурного діалогу, ідентичності, поваги до різноманіття, а також техніками залучення молодих людей і дорослих до роздумів, самоаналізу та діалогу.

ВІД МІЖКУЛЬТУРНИХ ДО МУЛЬТИКУЛЬТУРНИХ СУСПІЛЬСТВ

Із посібника «Вчимося бути толерантними»
(Донецький молодіжний дебатний центр, 2008)

На перший погляд, терміни «мультикультурне суспільство» та «міжкультурне суспільство» можуть видатись однаковими, але вони не є синонімами. В чому ж полягає різниця? Наведемо деякі власні ідеї з цього приводу, проте ви можете з ними не погодитись, або доповнити їх.

Мультикультурне суспільство: Представники різних культур, національностей, етнічних та релігійних груп живуть на одній території, АЛЕ не обов'язково вступають в контакт одна з одною. Це суспільство, в якому відмінності здебільшого вважаються негативом та є підставою для формування та виправдання дискримінації. Ставлення до меншин може бути пасивно толерантним. Але меншини не мають змоги інтегруватися в суспільство, їхня культура не є цінною для уваги більшості. Навіть коли законодавство спрямоване на запобігання дискримінації, закон може не застосовуватись ретельно.

Міжкультурне суспільство: Представники різних культур, національностей, етнічних та релігійних груп живуть на одній території, підтримують між собою дружні стосунки, взаємодіють та поважають цінності та спосіб життя один одного. В цьому випадку ми говоримо про активну толерантність та підтримку рівноправних стосунків, де цінується кожна людина, де не існує кращих та гірших людей.

«Міжкультурність» - це процес, а не мета!

Відмінності, що існують між культурами, відображають зусилля суспільства виживати в рамках конкретних реалій. Ці реалії складаються з:

- а) географічних особливостей ,
- б) соціального підґрунтя, яке також може полягати у контактах з іншими групами людей; і
- в) «метафізичного» підґрунтя, а саме пошуку сенсу життя.

Пізнання власної культури настільки ж природне, як дихання.

Ми народжуємося в певному культурному оточенні, і протягом перших років нашого життя ми вивчаємо нашу культуру. Цей процес інколи називають процесом соціалізації. Кожне суспільство передає своїм членам систему цінностей, які визначають його культуру. Діти дізнаються про те, як розуміти та використовувати знаки та символи, значення яких може бути абсолютно різними у різних культурах. Без такого процесу дитина була б не здатна жити в межах даної культури.

Ми всі є носіями культури, проте всі живемо і поведимось по-різному. Кожна людина є сумішшю, складовими якої є її культура, її індивідуальні характеристики та її досвід. Ця суміш може збагачуватись, якщо Ви живите поряд з носіями двох, трьох або більше культур. Наприклад, емігранти другого або третього покоління можуть дізнаватись про культуру країни свого походження від батьків, а про культуру країни, в якій вони живуть, в школі або з засобів масової інформації.

02

**Підвищення обізнаності
про культурну спадщину
серед Інтернет-користувачів
у Європі**

C.H.A.N.G.E. Cultural Heritage Awareness
for Netizen Communication in Europe

НАЗВА ПРОЕКТУ

ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ПРО КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ СЕРЕД ІНТЕРНЕТ-КОРИСТУВАЧІВ У ЄВРОПІ

Організація-виконавець:

Százhalombattai Arany János Általános Iskola és
Gimnázium

Адреса:

Szent István tér 1. , 2440 Százhalombatta , Pest ,
HU

Сайт: arany.battanet.hu

Інформація про проект

Джерело: <https://sites.google.com/prod/view/erasmus-chance/home?authuser=0>

Початок: 1.09.2018

Завершення: 31.12.2020

Фінансування:

Європейська комісія в рамках
програми Еразмус+

Партнери: Zespół Szkół nr 3 w Siemianowicach
Slaskich (PL), 1o Geniko Lykeio Kaisarianis
(EL), Liceo Scientifico Pasteur (IT), Instituto de
Enseñanza Secundaria Aldebarán (ES), Srednja
skola Hvar (HR)

Ключові слова: вивчення іноземних мов; куль-
турна спадщина/Європейський рік культурної
спадщини; ІКТ – нові технології – цифрові
компетенції

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Метою проекту є розвиток соціальних та міжкуль-
турних компетенцій учасників через підвищення
обізнаності про європейську культурну спадщину
за допомогою новітніх технологій та інноваційних
підходів, а саме: міжпредметні проекти та про-
грама дебатів для школярів. Команда проекту
також прагнула приєднатися до ініціативи Євро-
пейського Союзу – Європейського року культурної
спадщини-2018.

Під час проекту вчителі та учні старших класів
з шести шкіл Хорватії, Греції, Угорщини, Італії,
Польщі та Іспанії планували та реалізовували
навчальні дослідницькі проекти на тему культур-
ної спадщини Європи. Паралельно учні вивчали
можливості цифрових технологій для досліджен-
ня та презентації культурної спадщини. Частину
завдань учні виконували самостійно, а інші – під
час молодіжних обмінів, які проводились в рам-
ках проекту.

Другим компонентом були дебати, спрямовані

формування у учнів навичок аргументації та ді-
лового мовлення. Під час молодіжних обмінів
та у періоди між ними, школярі брали участь у
регулярних дебатних сесіях он-лайн та оф-лайн
на теми, пов'язані із проектною діяльністю.

Заходи за проектом передбачали спільну роботу
учнів над завданнями на національному рівні, та
співпрацю з ровесниками з інших країн під час
обмінів. Переважно вони проводились у форматі
неформального навчання, використовуючи інстру-
менти, які найкраще підходили для отримання
необхідних знань та навичок.

Партнери ставили перед собою завдання розви-
нути у учнів лінгвістичні та цифрові навички через
включення їх у заходи, пов'язані з культурою. Це
дало їм можливість бути більш мобільними як у
навчальному середовищі, так і на ринку праці. Цим
проектом організатори також намагалися навчити
учнів бути толерантними громадянами Європи,

активно включатися у цифрове суспільство.

У проекті було поставлено широкий набір цілей та завдань.

Загальні цілі:

- підтримати інновації та креативність в дидактиці;
- обмінятися добрими практиками створення мереж між школами;
- розвиток та оновлення шкіл;
- спонукати до індивідуального навчання та навчання «рівний рівному».

Специфічні цілі (завдання)

Для молодих людей:

- розвиток соціальних та міжкультурних навичок та підвищення обізнаності про Європу через ознайомлення з європейською культурною спадщиною;
- посилення та вдосконалення базової грамотності, навичок та інклюзії;
- вдосконалення лінгвістичних навичок володіння рідною та іноземними мовами (англійська, німецька та французька) в традиційній та електронній письмовій комунікації у багатонаціональному середовищі;
- розвиток цифрових навичок через використання сучасних технологій: перевернутий урок, E-twinning, інструменти Web 2 ;
- зменшення нерівності між учнями із вразливих груп та іншими учнями.

Для вчителів:

- розвиток міжкультурних навичок та відчуття приналежності до європейської спільноти, промоція інструменту E-twinning у школах;
- вдосконалення особистої та професійної підготовки та обмін знаннями між вчителями країн ЄС, формування міцної мережі, перетворення навчання на більш привабливий досвід;
- посилення співпраці між різними вчителями з різних предметів всередині школи через реалізацію міжпредметних зв'язків;
- розвиток цифрових навичок через посилене використання навчальних методів та інструментів оцінки на основі ІКТ, інтегрованих до навчальної програми.

Для шкіл та їх оточення:

- посилення співпраці між школами та місцевими/регіональними/національними культурними інституціями;
- поширення результатів проекту на широкую громадськість, інші школи;
- промоція культурного та цифрового навчання для учнів та вчителів при використанні відкритих навчальних ресурсів;
- розширення шкільних стін у значенні навчання через досвід на місцевому, національному та міжнародному рівнях, розширення європейського виміру організацій-партнерів.

МЕТОДОЛОГІЯ

Проектні заходи були заплановані таким чином, щоб охопити різні форми культурної спадщини, а саме:

- матеріальні (будівлі, монументи, твори мистецтва, історичні міста тощо);
- нематеріальні (практики, вміння, мову та усні традиції, перформативне мистецтво, традиційні ремесла);
- природні (ландшафти, флора і фауна);
- цифрові (цифрове мистецтво, фотографії, відео, записи) форми культурної спадщини.

Усі проектні заходи були мультидисциплінарними та охоплювали багато предметів, передбачали співпрацю між вчителями різних спеціальностей, що сприяло створенню більш міцних професійних відносин у партнерських школах та місцевих інституціях, а також посилювало зв'язки між ними. До проектних заходів залучалися вчителі, родини учнів, волонтери, батьки, фундації, органи місцевого самоврядування, громади.

Команда проекту була сформована таким чином, що усі партнери мали подібні потреби, а також усі мали досвід та добрі практики у різних тематичних сферах. Таким чином відбувалось взаємне навчання як учнів, так і вчителів, залучених до проекту.

Партнери також вважали за необхідне залучати молодих людей з вразливих груп, які не показу-

ють високих результатів. Програма для вчителів включала відпрацювання навичок роботи з молодими людьми із вразливих груп, розробку інноваційних підходів та практик, що сприяють інклюзивним методологіям, а також кращому засвоєнню учнями шкільної програми. Партнери прагнули вдосконалити свої цифрові навички, щоб мотивувати учнів та вирішити питання різноманітності за допомогою інноваційних засобів ІКТ.

ЗАХОДИ ТА ПРОДУКТИ

У проєкті були отримані **як тверді так і м'які результати**.

Учні розробили **он-лайн портфоліо та спільний проєктний вебсайт**, де вони зібрали усі створені матеріали, і яким надалі користуються інші учні. Матеріали сайту також включені до навчальної програми у школах-партнерах.

Вчителі освоїли **нові методику мотивації учнів** через міждисциплінарні заходи із включенням інструментів ІКТ, а також створили навчальну програму неформального навчання з іноземної мови, навчальних дебатів та навчання, заснованого на інтеграції мови та змісту. Вони також розробили **посібник з розвитку базових навичок** та інструментів для різних навчальних цілей та різних предметів, матеріали якого були засновані на їхньому практичному досвіді.

Проєкт сприятиме подальшому розвитку учнів, оскільки отримані вміння сприятимуть покращенню їхніх академічних досягнень.

Основними продуктами проєкту стали:

Для вчителів:

- Навчальний посібник з навчальними матеріалами для використання під час неформальних мовних курсів (збірка матеріалів з планами уроків та темами, які стосуються культури);
- Навчальна програма та матеріали (методичні рекомендації та плани уроків) для навчання дебатів;
- Навчальні матеріали на теми літератури, історії, мистецтва, архітектури, географії, гас-

тронії та музики;

- Колекція корисних методик та вправ з використанням ІКТ для посилення мотивації учнів.

Продукти, підготовані учнями:

- Інтернет-сторінка, створена учнями на основі результатів їхніх досліджень та презентацій;
- «Путівник європейськими скарбами» з відповідними посиланнями;
- Культурно-освітні матеріали, підготовані учнями для однолітків: вебквести, вікторини та настільні ігри;
- Учнівські портфоліо, що демонструють їх лінгвістичні та цифрові навички.

КОМЕНТАР

Володіння іноземними мовами, вміння переконливо донести свою позицію, цифрові навички – це компетенції, яких очікує сучасний світ від молодих людей. Знання про культуру та світову культурну спадщину – це те, що відкриває молодим людям багатоманітність світу. Поєднання усіх цих компонентів в одному проєкті є надзвичайно сильною його стороною.

Проєкт дуже добре віддзеркалює підхід «навчання протягом життя», охоплюючи дві цільові групи – школярів та їх вчителів. Це яскрава демонстрація відходу від принципу «вчитель знає все» і переходу до розуміння, що у кожному віці, незалежно від досвіду, усім є чого повчитися.

Методологія проєкту наочно демонструє можливості міждисциплінарних зв'язків. Продукти проєкту включають навчальні матеріали для декількох шкільних предметів, та показують, як в природній спосіб можна інкорпорувати теми дослідження культурної спадщини у найрізноманітніші дисципліни. Той момент, що заходи проєкту передбачали співпрацю між вчителями різних спеціальностей також потенційно могло мати вплив на загальний клімат у школі, усвідомлення однакової важливості різних шкільних дисциплін і, відповідно, належної оцінки внеску вчителів різних предметів.

Для читачів може бути корисним проаналізувати підхід до формулювання цілей та завдань, представлений у проекті. Незважаючи на те, що це більшою мірою навчальний проект, цілі та завдання включають також роботу з середовищем, вплив проекту на широке коло гравців.

Проект містить багато сильних сторін, однак у тій конфігурації, в якій він представлений у збірці, вимагатиметься значний обсяг ресурсів – як людських, так і часових. Для того, щоб зменшити навантаження на команду виконавців, можна розглянути такі **модифікації**:

1. **учні самі проводять заняття за темами, якими вони добре володіють** (наприклад, робота в соціальних мережах для поширення результатів та продуктів проекту)
2. **залучення іноземних волонтерів** (наприклад, волонтерів Європейської волонтерської служби або Корпусу Миру) до роботи із шкільними дослідницькими командами. Фокусом такої роботи може бути, щонайменше, вивчення іноземної мови. Але, як правило, волонтери мають значний досвід і у інших сферах, яким вони можуть поділитися із школярами та педагогами.
3. **залучення волонтерів з громади** – випускників школи або людей, яких цікавить робота з темами популяризації культурної спадщини серед молоді. Однак, в такому випадку для них необхідно провести додаткове навчання про особливості роботи з підлітками.

Завдання та заходи проекту необхідно модифікувати, виходячи із конкретних потреб школи та школярів. Можливо у школі потрібно налагодити атмосферу співпраці. В цьому випадку більшість завдань повинна бути спрямована на спільну роботу учнів та/або вчителів, на формування навичок роботи в команді та розподілу ролей. А можливо школярам треба розвинути вміння аргументовано доносити та відстоювати свою позицію. Тоді завдання будуть пов'язані із формулюванням аргументів, ефективною презентацією чи навіть ораторським мистецтвом. Найкраще обирати завдання, які відповідають потребам учасників навчального процесу, пам'ятаючи, що потреби можуть бути усвідомленими та неусвідомленими. В другому випадку спочатку неусвідомлені потреби слід перевести в площину усвідомлених. Це може бути ще одним варіантом модифікації завдань проекту.

Важливо, щоб реалізація проекту не перетворилась на завдання лише для його ініціаторів. Для цього дуже рекомендується обговорити та погодити ролі різних представників шкільної спільноти та підтримувати високий рівень зацікавлення протягом всього терміну реалізації проекту. Цьому допоможуть ігрові елементи (наприклад, змагання шкільних команд / окремих класів), амбітна мета (як у даному випадку – розповісти усім Інтернет-користувачам про нашу культурну спадщину) або цінна винагорода – не обов'язково грошова. Пам'ятайте, що найкращими мотиваторами є розуміння значущості того, що робиш, визнання досягнень та цінування витраченого часу і зусиль.

РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРА»

Проект «Провідники культури»

- Культура та міжкультурність зазначені у проекті центральними темами: культурне різноманіття, культурні відбитки та обумовленості, культурна ідентичність, культурні цінності, культурні відмінності та спільні риси, міжкультурне розуміння та діалог тощо.
- Для роботи в умовах міжкультурного навчання та для розвитку міжкультурної компетентності надзвичайно важливо усвідомлювати свої власні та інші концепції культури, способи бачення, сприйняття та інтерпретації світу (космовізія), власного та інших культурних відбитків і обумовленостей тощо.
- Цей підхід дозволяє усвідомити культуру як історичний та соціальний конструкт, який обговорюється та узгоджується у соціумі, і який може бути змінений у будь-який час (це не те, що дано природою). Це припущення є відправною точкою.
- Тренерам, коучам та учасникам проекту «Провідники культури» пропонується ознайомитись із складовими культури, а отже, порозміркувати над різними концепціями культури та власною культурою та домовитись про спільну ідею / концепцію культури як відправну точку навчального процесу провідників культури.
- Культура та її складові є центральними темами усього проекту: у процесах вирішення питання про індивідуальне розуміння культури та ідентичності провідниками культури, а також відвідувачами екскурсій та інших людей, залучених до проекту.

03

Провідники культури

Culture Pilots

НАЗВА ПРОЕКТУ

ПРОВІДНИКИ КУЛЬТУРИ

Організація-виконавець:

Berufsförderungsinstitut Oberösterreich

Адреса:

Linz , AT

Сайт: <http://www.bfi-ooe.at>

Інформація про проект

Джерело: <http://www.culturepilots.eu>

Початок: -

Завершення: 01.03.2017

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Єразмус+

Партнери:

Union des centres sociaux des bouches du Rhône (FR), Marseille-Provence 2013 (FR) Eurocultura (IT), Instituto de Soldadura e Qualidade (PT), Transit Projectes (ES)

Ключові слова:

навчання підприємництва; креативність та культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Вперше проект був розроблений австрійською організацією-партнером для Європейської столиці культури 2009 – м. Лінца. 12 жінок-мігранток з Лінца проводили екскурсії містом, пропонуючи погляд на щоденне життя зсередини. Ці незвичні екскурсії містом давали можливість місцевим мешканцям та туристам ближче познайомитись з людьми, їх походженням, причинами та конкретними фактами імміграції, життям в новому середовищі.

Раніше жінки-мігранти відвідували навчальну програму з посилення спроможності, орієнтовану на ресурси та процеси. Програма включала роботу з біографіями, розвиток міжкультурних компетенцій, навичок у сферах управління конфліктами, управління проектами, проведення екскурсій по місту, індивідуальний менторський супровід, стажування. Екскурсії містом мали великий успіх, і у 2009 році проект «Провідники культури» було відзначено Державною премією Австрії за освіту дорослих у категорії «Інновації» 2009 року.

Проект вирішував складне для багатьох кваліфі-

кованих мігрантів завдання пошуку роботи, яка відповідає їхній кваліфікації. Водночас він розглядав необхідність міжкультурного діалогу для покращення соціального розуміння та сприяння усвідомленню важливості мовного та культурного різноманіття в Європі.

Цільовими групами проекту були:

- Тренери та ментори, які працюють у міжкультурному контексті та зацікавлені у підвищенні кваліфікації;
- Попередньо відібрані мігранти та / або місцеві мешканці-вихідці з інших культур;
- Місцеві жителі та туристи, які брали участь у екскурсіях містом.

МЕТОДОЛОГІЯ

Метою проекту було впровадження навчальної програми «Провідники культури» та екскурсій містом у інших країнах організацій-партнерів (Франція, Португалія, Італія, Іспанія) для формування нових навичок та створення нових робочих місць

через стимулювання співпраці між професійною освітою, культурним туризмом та ринком праці. Для досягнення цієї мети навчальна програма у кожній країні була адаптована до соціально-культурних рамок, особливих потреб цільових груп, потреб ринків праці у навичках, а також загальних місцевих умов кожної країни-партнера. Кожне з міст-учасників обрало різні шляхи, стратегії, цілі та заходи відповідно до свого досвіду, місії та можливостей.

Велика увага приділялась додатковій кваліфікації тренерів для роботи з посилення спроможності у міжкультурному контексті. В рамках цього компоненту було розроблено та реалізовано тренінг для тренерів, який включав знайомство з методологією та підвищення кваліфікації тренерів у сфері формування в учасників вміння оцінювати власні компетенції, мотивувавши до здобуття нових вмінь та завоювання відповідного місця на ринку праці. Окрім того, наставники та тренери з різних країн заохочувались до діалогу через розробку комунікаційної платформи на веб-сайті проекту.

ЗАХОДИ ТА ПРОДУКТИ

Основним впливом проекту на європейському рівні стало підвищення кваліфікації тренерів та менторів для реалізації заходів, спрямованих на розширення можливостей для мігрантів, через підтримку їх у розвитку нових навичок та створенні робочих місць, а також через налагодження співпраці між закладами професійної освіти та ринком праці.

Тренінгові програми для мігрантів

Тренінгові програми базувались на досвіді організації-заявника з **Австрії**. В оригінальному проекті цільовою групою були жінки-мігрантки різного віку, які проживали в одному районі (Wiener Strasse) або мали з ним зв'язок, мали диплом про професійну освіту та добре володіли німецькою або англійською мовами. Навчання учасниць в рамках проекту визнавалось центрами зайнятості Австрії як курси підвищення кваліфікації, і протягом навчання учасниці отримували фінансову підтримку від держави (однак не могли одно-

часно бути працевлаштованими в іншому місці). Навчання складалось із 212 тренінгових сесій протягом 53 днів, індивідуального коучингу для кожної учасниці та самостійної розробки проектів та екскурсійних маршрутів.

Ця програма була адаптована організаціями-партнерами відповідно до соціального та культурного контексту кожної із країн. Так, у **Франції** тренінгова програма складала 150,5 годин (21,5 днів) та включала шість годин персонального коучингу (оцінка компетенцій, допомога у складанні резюме та підготовка до інтерв'ю). Програма була спрямована до 12 безробітних учасників-мігрантів, які за результатами навчання були працевлаштовані як гідди-провідники у місцевих центрах громади. Сфери навчання включали саморозвиток, комунікацію (техніки презентації, публічний виступ, управління конфліктами), міський туризм та медіацію культурних заходів, в тому числі – міжкультурний діалог.

Натомість у **Іспанії**, цільовою групою були молоді люди – учасники програм адаптації. Тренінгова програма складалась з 9 модулів, 13 тренінгових днів, 40 годин тренінгу та персонального коучингу. Програма тренінгу включала спільну розробку та мережування для підготовки проектів, навчальні екскурсії містот, навчання про візуальний сторітелінг, включаючи технічні аспекти роботи з відео та зображеннями, розробку двох екскурсійних турів.

Тренінги для тренерів

Один провідний тренер супроводжував учасників курсу «Провідники культури» протягом усього навчального процесу. Головним акцентом навчання було не знання теорії, а навчання, орієнтоване на процес, підвищення самооцінки, усвідомлення та адаптацію наявних соціальних та культурних компетенцій, здатність до саморефлексії.

Частиною навчального процесу було критичне переосмислення понять, ідей, методів та особистих біографій, які презентувались та ставились під сумнів. Завданням цього компоненту було сформувані у учасників розуміння складності соціальних процесів та неможливості формулювання простих відповідей на складні питання. Провідний

тренер керував процесом через підтримку та заохочення, а також супроводжував учасників у їхньому особистісному розвитку. Цільовим результатом було системне нове конструювання реальності, орієнтоване на рішення та потенціал.

Екскурсії містами з провідниками культури

В рамках проекту було розроблено 11 нетрадиційних екскурсій у 5 європейських містах: Лінц (Австрія), Барселона (Іспанія), Лісабон (Португалія), Віченца (Італія) та Марсель (Франція). Завдяки цим екскурсіям посилилися міжкультурні контакти, діалог та усвідомлення важливості мовного та культурного різноманіття в Європі.

КОМЕНТАР

Тема інтеграції нових членів громади загалом є складною як для мігрантів, так і для місцевих мешканців, які звикли до усталеного способу життя. Водночас, ця тема є надзвичайно актуальною для України у зв'язку із масовими вимушеними переселеннями з окупованих територій, а в найближчому майбутньому – із зростанням мігрантів із Білорусі. Нові члени громади – ВПО, біженці, мігранти в Україні стикаються із тими самими проблемами: адаптацією на новому місці, пошуком роботи, яка б відповідала їх кваліфікації, прийняття їх як рівноправних членів громади місцевими мешканцями.

Проект є класичним прикладом проактивних дій, спрямованих на інтеграцію мігрантів у життя міста та їх адаптацію у новому середовищі. Важливим елементом проекту була співпраця з різними зацікавленими сторонами, включаючи державні служби зайнятості та органи місцевого самоврядування. Це дозволило забезпечити можливість швидкого застосування знань і навичок, отриманих учасниками-мігрантами під час навчання, у реальному житті.

Реалізація подібного проекту в Україні матиме, безумовно, значний позитивний вплив. Однак, слід зауважити, що сам по собі проект не є простим,

вимагає злагодженої роботи багатьох зацікавлених сторін і залучення зовнішніх експертів-консультантів з питань міграції, інтеграції, діалогу тощо. Окрім того, такий проект більше підходить для великих міст або місцевостей зі значним туристичним потенціалом – Києва, Львова, Одеси, Кам'янця-Подільського, Ужгорода тощо.

Можливі виклики та шляхи їх подолання

При плануванні та реалізації подібних проектів необхідно дуже ретельно дотримуватись фокусу на тому, що **об'єднує** мігрантів та місцевих мешканців, яким чином різні культури творять спільний багатокультурний простір. В іншому випадку існує велика загроза ще більшої поляризації суспільства за віссю «ми – вони», «місцеві – не місцеві», «наша культура – ваша культура».

Другим суттєвим моментом є необхідність відходу від образу «жертв» стосовно мігрантів та переведення дискурсу у площину їхніх досягнень та досвіду подолання перешкод. Це важливо як з огляду на психологічне здоров'я самих мігрантів (оскільки образ «жертви» – це звідомо програшна позиція), так і для уникнення конфронтації з місцевими мешканцями довкола теми «хто більше страждав» та пошуку винних. В цьому контексті краще ґрунтовно пропрацювати теми солідарності, соціальної справедливості, рівних можливостей.

Подібні проекти вимагають дуже ретельної підготовки та залучення до планування максимальної кількості зацікавлених сторін: мігрантів, місцевих жителів, представників органів місцевого самоврядування та соціальних служб, місцевих громадських організацій (не лише тих, які працюють з мігрантами чи ВПО) в окремих випадках – релігійних лідерів. Доречним інструментом на етапі планування може бути діалог (наприклад, за методикою норвезького Центру миру та діалогу ім. Нансена, <https://www.peace.no/> або тою, що пропонується Координатором проектів ОБСЄ в Україні у відкритому онлайн-курсі «Як ефективно спланувати та провести діалог», <https://bit.ly/2XmAqtd>).

04

Дивесифікація 3D

Diversifica3D

НАЗВА ПРОЕКТУ

ДИВЕСИФІКАЦІЯ 3D

Організація-виконавець

PYTHIA Social Cooperative Enterprise

Адреса:

Thermopylwn 7, Eleftheroupoli , 641 00 Kavala ,
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη (Anatoliki Makedonia,
Thraci) , EL

Сайт: <https://pythia.edu.gr/>

Інформація про проект

Джерело: <https://www.facebook.com/diversifi3D.pythia.edu.gr/>

Початок: 01.08.2018

Завершення: 31.01.2019

Фінансування:

Європейська комісія в рамках
програми Еразмус+

Партнери:

R: Asociatia Tinerii 3D (RO), Asociación
International Initiatives for Cooperation Letur (ES),
ASOCIACIJA APKABINK EUROPA (LT), Society
Bridge to the Future (GE), Human Rights Research
Center (GE))

Ключові слова:

ІКТ – нові технології – цифрові компетенції;
навчання підприємництва; культурна спадщина/
Європейський рік культурної спадщини

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Потреба людини у самовираженні через мистецтво розвинулось досить рано у людській історії, про що свідчать наскальні та печерні малюнки, датовані періодом палеоліту (30-10 тисяч років до нашої ери). Однакові форми мистецтва знайдені у різних частинах земної кулі, що в неочікуваний спосіб поєднує людей того періоду. Така спільна історія та вираження через мистецтво є доброю нагодою для людства замислитись над своєю спільною історією та корінням, а також усвідомити, що усі люди походять від однієї гілки еволюції, і що існування різних культур, релігій та цінностей, розвинутих по всьому світу, є різними гілками одного дерева. Дуже важливо розуміти, що, незважаючи на те, що люди виглядають по-різному, належать до різних культур, мають різні звички, сповідують різні релігії, всі вони несуть однакові цінності, мають однакові страхи, однакові базові потреби та прагнення.

Метою проекту було вивчення та освоєння до-історичного малюнку, використовуючи навчання через досвід та технології 3D-друку для розуміння та промоції розмаїття людей та культур.

Цілі проекту:

- Популяризувати європейські цінності різноманіття та міжкультурного діалогу
- Дослідити нові культури та історію
- Опрацювати історію та культуру, використовуючи технології 3D-друку.

МЕТОДОЛОГІЯ

Програма охоплювала команди із 5 країн у складі 7 учасників та одного лідера групи. Греція була представлена 10 учасниками та трьома лідерами/фасилітаторами. Учасниками були молоді люди з меншими шансами віком 15-26 років, зацікавлені дослідженням історії.

В проекті використовувались різноманітні методи неформальної освіти та навчання через дію для розкриття інформації, формування вмінь та ставлень. Навчальні модулі в рамках програми були сфокусовані на саморозвитку, вдосконаленні компетенцій, володінні англійською мовою, активній участі, міжкультурному навчанні, темах загальнолюдських та європейських цінностей

різноманітня, в тому числі культурного. Окремим фокусом було формування мотивації до розробки майбутніх ініціатив та участі у майбутніх проектах співпраці, розвитку стійких мереж організацій, які продукуватимуть нові тренінгові методи та навчальні процеси.

Програма молодіжного обміну

Молодіжний обмін тривав 10 робочих днів і складався із таких основних блоків:

День 1 - День 3: Перші дні були присвячені знайомству та зануренню у тему. Учасники працювали у багатонаціональних групах, брали участь у дискусіях, дебатах, сесіях мозкового штурму, творчих майстернях, навчальних візитах, рольових іграх та вправах на побудову команди, готували аудіовізуальні та усні презентації – з метою охопити усі потреби учасників у новій інформації.

День 4 - День 6: Ці дні були присвячені розвиткові навичок. Молоді люди брали участь у майстернях із 3D-друку, під час яких розвивали невербальні соціальні навички. Під час майстерень учасники вчилися використовувати новітні технології для популяризації культурної спадщини та впливати на соціальні зміни через синергію технологій та старожитностей.

День 7 - День 9: Наступні два дні були присвячені плануванню, підготовці та відкриттю публічної виставки артефактів у 3D-форматі, виготовлених під час проекту.

День 10: Сесії останнього дня були спрямовані на оцінку, рефлексію над навчальними результатами та підготовку сертифікатів «Молодіжний паспорт».

ЗАХОДИ ТА ПРОДУКТИ

Під час молодіжного обміну учасники мали можливість:

- **Набути професійних навичок з технологій тривимірного друку** через друк артефактів;
- **Дослідити історію кам'яного віку**, життя доісторичних людей та доісторичні знахідки. Учасники отримали знання про кам'яний вік

та мистецькі вирази інших країн за допомогою печерних або наскальних малюнків;

- **Дізнатися про європейські цінності** різноманітня, міжкультурного та міжрелігійного діалогу, концепцій толерантності та поваги до прав людини;
- **Вивчити нову термінологію** та поповнити словниковий запас рідною мовою;
- **Поспілкуватись англійською мовою** та розвинути навички міжкультурного спілкування ;
- **Розвинути навички планування та оцінки;**
- Відпрацювати навички **використання онлайн-платформ** для спілкування, в тому числі – навички взаємодії у соціальних мережах, ведення блогів про діяльність та результати, спілкуванням у Skype та Facebook, прямі включення;
- Здійснити **оцінку власного потенціалу**, підвищити самооцінку та визначити шляхи для подальшого вдосконалення;
- Отримати **досвід організації виставок 3D-друку**, на практиці пройшовши усі ключові етапи – планування, підготовку, відкриття;
- Розвинути творчі та культурні навички.

Молодіжний обмін Дивесифікуй 3D забезпечив досягнення різнобічних результатів для учасників, організацій та місцевих громад. Учасники збагатили свої знання, навички та компетенції, ознайомившись з доісторичними культурами за допомогою експериментального навчання та сучасних технологій. Таким чином, вони змогли краще зрозуміти соціальну та культурну різноманітність та реагувати на неї, зберігаючи свою особисту та культурну ідентичність. Організатори прагнули заохотити молодь до вивчення місцевої та світової історії, вивчаючи та пов'язуючи різні культури.

Результатом проекту також стала європейська та міжнародна мережа людей, які поділяють спільні цінності та ідеали.

Проект сприяв розвитку ключових компетенцій на навчочих молодих людей, особливо у навчання через досвід та технології тривимірного друку, що підвищило їхні шанси на ринку праці. Проект також сприяв промоції європейських цінностей,

різноманітності, соціальної інтеграції, толерантності та активної громадянської позиції, використовуючи історію та культуру доісторичних людей для підтримки спільних зв'язків людей сучасності.

КОМЕНТАР

Проект є прикладом популярного в рамках програми Еразмус+ формату – міжнародного молодіжного обміну. Як правило, такі проекти не є тривалими, і складаються з таких частин: підготовки, проведення обміну та оцінки та поширення результатів. Термін всього проекту не може перевищувати 15 місяців, а безпосередньо молодіжний обмін може тривати від 6 до 21 днів, не включаючи дати приїзду та від'їзду груп.

Важливим моментом є те, що молодіжний обмін – це не екскурсія чи відпочинок, а повноцінний навчальний проект, в результаті якого учасники повинні сформувати певні компетенції через нові знання, навички та ставлення. Другим важливим, хоча й не обов'язковим моментом є залучення до молодіжних обмінів молодих людей із меншими шансами, які стикаються в житті з певними труднощами, пов'язаними із їх походженням, станом здоров'я чи інвалідністю, економічною ситуацією, приналежністю до певних соціальних груп, проживанням у віддалених регіонах тощо.

Процес підготовки до молодіжного обміну полягає не лише у відборі груп та забезпеченні логістики, а й у підготовці молодих людей до заходу таким чином, щоб вони могли реально впливати на програму, структуру, види діяльності, подумали над своїми навчальними потребами. Саме тому в описі програми представленого молодіжного обміну наголошується на її відповідності потребам молодих людей.

Варто звернути увагу на заходи десятого дня молодіжного обміну, а саме – сесію, присвячену роботою над **Молодіжним паспортом** ([Youthpass](#)).

Молодіжний паспорт – це сертифікат, який не лише засвідчує участь у семінарі, обміні чи тренінгу, а також відображає знання, навички та ставлення, які учасник чи учасниця розвинули під час заходу. Причому, перелік отриманих компетенцій заповнюють самі учасники, вказуючи осіб, які це можуть підтвердити (зазвичай – тренерів, фасилітаторів або лідерів груп).

Молодіжний паспорт – є потужним інструментом для саморефлексії та оцінки своєї участі у заході. Новий переглянутий формат Молодіжного паспорту включає вісім ключових сфер компетенцій, а саме: володіння багатьма мовами; особисті, соціальні компетенції та вміння вчитися; громадянські компетенції; компетенції у сфері підприємництва; культурна обізнаність та культурне вираження; цифрові компетенції; математичні компетенції та компетенції у науці, технології та інженерії; грамотність.

Кожен проект програми Еразмус+ повинен бути спрямований на формування однієї чи кількох компетенцій Молодіжного паспорту. Як видно із описаних результатів, у проекті Дивесифікуй 3D учасники мали можливість розвинути компетенції практично з кожної сфери.

Проект можна легко адаптувати до українських реалій, замінивши групи з різних країн групами з різних регіонів, і підібравши відповідну тему, яка буде цікавою для всіх (або навіть залишивши ту, яка пропонується у проекті). Важливо лише звертати увагу на те, що метою молодіжного обміну є не лише навчання тривимірному друку, а дослідження та популяризація культурної спадщини і рефлексія про цінності різноманіття та міжкультурного діалогу. Тривимірний друк в даному контексті є лише захоплюючим інструментом, який допомагає підтримати розмову про історію, принципи та цінності, розвинути вміння співпраці та інші важливі соціальні компетенції.

05

Страви на полотнах

Food on Canvas

НАЗВА ПРОЕКТУ

СТРАВИ НА ПОЛОТНАХ

Організація-виконавець

Vocational High School for Tourism and Catering

Адреса:

1, Kalinovo Str., 2760 Razlog, Blagoevgrad, BG

Сайт: Inbd.lu

Інформація про проект

Джерело: <http://foodoncanvas.eu>

Початок: 01.09.2014

Завершення: 31.08.2016

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Еразмус+

Партнери:

Srednja skola Dalj (HR), IPSSAR «Filippo Buscemi» (IT), Lycee Professionnel Guerande -O.Guichard (FR) , Ozel Balikesir Firat Anadolu Lisesi (TR), Agrupamento de Escolas Marquesa de Alorna, Lisboa (PT), Placowka Kształcenia Ustawicznego EST (PL)

Ключові слова:

креативність та культура; здоров'я та благополуччя; нові інноваційні навчальні програми/методики/розробка тренінгових курсів

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Цей проект стратегічного партнерства був адресований до декількох сфер освіти та навчання – мистецтва кулінарії, історії мистецтва, навчання здоровому способу життя та окремим елементів музейної освіти.

Основними цілями проекту було розробити інноваційний курс змішаного навчання, обмінятися досвідом та ноу-хау між різними типами організацій сфери освіти – 4 закладами професійної освіти, 2 загальноосвітніми школами та 1 тренінговою агенцією, що працює у сфері навчання для дорослих.

Ідея проекту полягала у тому, щоб популяризувати вивчення мистецтва кулінарії у історичному та культурному контексті візуальних мистецтв, залучити учнів до різних видів діяльності, пов'язаних з мистецтвом та приготуванням страв; забезпечити відкритий доступ до таких матеріалів, документів та медіа, відкривши їх для широкої громадськості у друкованій та цифровій формах.

Однією з головних цілей курсу було сформувати

у молодих людей усвідомлення того, що звичка бути продуктивним у всіх аспектах їхнього життя буде диктувати якість їхнього життя. Ключове повідомлення проекту: *«Виробіть у собі звичку творити мистецтво, і ви виробите хороші звички в школі, вдома та на роботі»*, а загальне мотто - «Продуктивність. Самостійність. Незалежність». Молоді люди дуже багато отримують від участі у творчих заходах. Вони не лише творять продукт, але також розвивають навички співпраці, переговорів, управління конфліктами, вирішення проблем, прийняття рішень, наполегливість у досягненні мети. Усі ці вміння є цінними для будь-якої сфери.

МЕТОДОЛОГІЯ

Під час проектного циклу було проведено 3 транснаціональні проектні зустрічі, 2 короткотермінові спільні тренінги для персоналу, 1 короткотерміновий учнівський обмін та промоційний захід – конференція, яку відвідали 60 осіб, і яка забезпечила поширення результатів проекту. Під час презентації відбувся спільний кулінарний майстер-клас,

у якому взяли участь усі учасники.

Проект був покликаний заповнити пробіли між мистецтвом та професійно-технічною освітою, а також запропонувати додаткові компоненти до традиційних предметів, що вивчаються у середній школі. Він також мав на меті посилити відповідність навчальної програми вимогам сьогодення, звертаючись до формування навичок критичного мислення, стратегічного використання ІКТ, відкритих навчальних ресурсів, а також впроваджуючи методики спільного та активного навчання. У результаті це призводить до зростання мотивації до навчання, кращому засвоєнню знань, глибшому розумінню та більш позитивному ставленню до предмета. Більше того, проект формує психологію здорового харчування через візуальне мистецтво.

Методологія проекту була заснована на підході, який переосмислює традиційні ролі у навчальному процесі та включає спільні дослідницькі проекти, роботу в групах, дебати, навчання рівний-рівному та інші методи неформального навчання.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Проект сприяв формуванню у молодих людей таких **компетенцій**:

- Загальні наукові компетенції:

- 1) здатність використовувати базові знання історії мистецтва / мистецтва кулінарії;
- 2) здатність здобувати нові знання, використовуючи сучасні навчально-інформаційні технології;
- 3) здатність збирати, обробляти, інтерпретувати та використовувати дані, отримані за допомогою сучасних інформаційних технологій, для формування суджень;

- Культурні, соціальні та особисті компетенції:

- 1) здатність формувати та впроваджувати довгостроковий план інтелектуального, культурного та професійного саморозвитку та самовдосконалення;
- 2) толерантність і культурна обізнаність;
- 3) здатність працювати самостійно та в команді;
- 4) соціальні навички, здатність критично пере-

осмислювати персональний соціальний досвід.

- Інструментальні:

- 1) здатність застосовувати навички збору вербальної та візуальної інформації з різних джерел, включаючи античні, класичні та сучасні джерела;
- 2) здатність до письмової та усної міжкультурної комунікації у соціальних та професійних контактах;
- 3) здатність використовувати інтернет-ресурси для навчальних цілей у сфері історії мистецтва та мистецтва кулінарії.

У рамках проекту виготовлено **три інтелектуальних продукти**:

- **навчальний план для курсу «Їжа та мистецтво»**, який може бути використаний як у середній школі (в рамках предметів «Дизайн та рукоділля», «Технологічні майстерні», або як факультативний курс, чи позакласна діяльність для шкільних клубів), так і у професійних середніх навчальних закладах, які пропонують спеціальність «Мистецтво кулінарії»;
- **відкритий навчальний ресурс** для курсу змішаного навчання «Їжа та мистецтво»;
- **навчальний та комунікаційний простір** – навчальну платформу для запуску та управління курсом змішаного навчання.

Серед інших результатів та фінальних продуктів проекту є:

- **учнівське портфоліо «Їжа та мистецтво»**, що містять результати досліджень на тему «Як їжа відображається у різних періодах історії мистецтва», які містять ілюстрації, підготовані студентами, репродукції, фотографії, есе, звіти тощо;
- **відеоролики «Майстер-клас»**, присвячені приготуванню страв, зображених на картинах;
- **колажі про їжу** з меседжами щодо покращення харчових звичок учнів. Колажі містять не лише складові страв, але також хімічні елементи, і виготовлені у вигляді натюрмортів зі шкідливою їжею – кренделями, цукерками та печивом або з порожніми упаковками від шкідливої їжі;
- **колекція фотографій «Колір та вигляд страв»**, підготований з використанням їжі (насіння, бобів

тощо) як художній засіб або предмет для створення харчових пейзажів, картин, скульптур;

- **промоційні флаєри** з описом проекту та його результатами, а також стікери, ручки та олівці з адресою вебсайту.

Курс змішаного навчання «СТРАВИ НА ПОЛОТНАХ» складається з 11 модулів:

1. Страви у доісторичних малюнках.
2. Зображення страв в античній Греції та Римі.
3. Страви у мистецтві ренесансу.
4. Вступ до зображень кухонь та ринків у голландських живописців 16-17 століть.
5. Зображення страв у період модерну (імпресіонізм (1865–1885)/ постімпресіонізм (1885–1910)/ експресіонізм (1900–1935).
6. Зображення страв у період модерну (кубізм, футуризм, суперматизм, конструктивізм (1905–1920).
7. Страви у сучасному живописі (поп-арт).
8. Біблійні бенкети.
9. Страви у американському живописі.
10. Страви у російському живописі.
11. Роботи місцевих художників – заклик до здорового харчування.
12. Кулінарне мистецтво: дизайн.

КОМЕНТАР

Цінність описаного проекту полягає у залучення до ініціативи дослідження мистецтва учнів професійно-технічних закладів немистецького спрямування. Така комбінація зустрічається дуже рідко. Авторам проекту вдалося знайти мистецький фокус, який буде цікавим і зрозумілим широкому загалу (їжа) та через нього звернути увагу учасників на мистецькі течії.

Другим надзвичайно цінним компонентом проекту є привернення уваги до кулінарії як до виду мистецтва. Справді, в житті ми неодноразово чули фразу «кулінарний шедевр» чи «кулінарна майстерність», але чи дійсно мова йшла про мистецтво? В Україні до теми культури приготування їжі звертаються переважно в контексті традиційної кухні, коли говорять про нематеріальну культурну спадщину. Водночас, у Франції, наприклад,

кулінарія вважається творчою професією.

В даному проекті варто звернути увагу на різноманітність результатів та підходу до їх представлення. Автори розділяють і ґрунтовно описують загальні та специфічні результати, а опис продуктів проекту іде окремим розділом. При такому підході добре прослідковується вплив проекту на індивідуальному та груповому рівні, а також на рівні громади. Водночас, детальний опис продуктів є цінним для людей, які тяжіють до оцінки роботи з точки зору «твердих» результатів.

Описаний проект має складну структуру, однак може бути розділеним на декілька компонентів, кожен з яких буде окремим проектом в рамках довгострокової програми. Проект буде цікавим для людей різного віку, освіти, спеціальності – не лише для молоді. Доцільно розглянути реалізацію такого чи подібного проекту за участю людей пенсійного віку. Так вони зможуть змістовно провести час, а також продемонструвати свою кулінарну майстерність, яку вони відточували ціле життя. Залучення ж до проекту молоді буде неоціненним внеском у діалог поколінь.

Загалом, тема «Їжа у живописі» є виграшною для школи. Освітянам може бути цікаво перейняти досвід представлення школярам теоретичного матеріалу з хімії на прикладі хімічних елементів, які містяться у їжі, або створення картин з насіння чи бобів на уроках художньої творчості. І, звичайно, підхід до теми здорового харчування, яка проходить через цілий проект, також може з успіхом бути адаптованим в українській школі.

Зацікавленою стороною подібного проекту будуть професійні кухарі. Виходячи із кількості успішних телевізійних кулінарних шоу, майстер-класи кухарів з приготування страв, зображених на картинах відомих художників, або курси дизайну страв у поєднанні із промоцією кулінарії як мистецтва будуть користуватись популярністю серед значної частини населення, забезпечать охоплення широкої аудиторії та довготривалий ефект.

06

Мисливці за спадщиною

Heritage Hunters

НАЗВА ПРОЕКТУ

МИСЛИВЦІ ЗА СПАДЩИНОЮ

Організація-виконавець
City Arts (Nottingham) Ltd

Адреса:
11-13 Hockley , NG1 1FH Nottingham, Derbyshire
and Nottinghamshire, UK
Сайт: <http://www.city-art.org.uk/>

Інформація про проект
Джерело: <http://www.culturepilots.eu>
Початок: 01.08.2017
Завершення: 31.07.2018

Фінансування:

Європейська комісія в рамках
програми Еразмус+

Партнери: «Copiii Bugeaculu» (MD) , InterStep
(DK), Charitable Organization Vzaemopomich
(UA), Karsiyaka Ilce Milli Egitim Mudurlugu (TR),
Asociatia de Dezvoltare a Europei Prin Tineri -
Adept (RO), Modern Youth Public Union (AZ),
Asset Based Community Development Innovation
Center (AM)

Ключові слова:

креативність та культура; молодь (участь, моло-
діжна робота, молодіжна політика)

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Партнери проекту звертаються до положення статті 3.3. Лісабонської угоди, яка проголошує, що «Союз повинен поважати багате культурне та мовне різноманіття та [...] забезпечувати збереження та примноження європейської культурної спадщини», та культурною політикою Європейської комісії, у якій декларується, що «Культурна спадщина збагачує життя громадян, є рушійною силою для культурного та креативного секторів і відіграє роль у створенні та примноженні європейського соціального капіталу.».

Збереження культурної спадщини створює економічні та соціальні блага, але в ході своєї роботи партнери виявили потребу у промоції культурної спадщини серед молодих людей, оскільки молодь зростає у надзвичайно прискореному та все більш глобалізованому світі. Молоді люди можуть отримати інформацію онлайн одним натисканням миші. Вони зростають під впливом інтернаціоналізованої культури. Постійно розвивається доступ до швидкої та простої інформації та культури, а соціальних медіа послаблюють зв'язки молодих людей із їх культурним корінням, почуттям приналежності та соціальним капіталом.

Метою проекту було популяризувати культурну спадщину серед молодих людей через інноваційні та мистецька заходи, що реалізуються молодіжними працівниками та організаціями.

Для досягнення мети були поставлені такі **завдання:**

1. Передати молодіжним працівникам з 8 програмних та партнерських країн приклади кращих практик збереження та промоції локальної спадщини через культурні заходи;
2. Заохотити молодіжних працівників з 8 програмних та партнерських країн до рефлексії щодо важливості культурної спадщини у забезпеченні соціального капіталу та участі молоді;
3. Дослідити практики молодіжної роботи у поєднанні з сучасною та традиційною культурою через мистецтво та підприємництво;
4. На основі спільного досвіду партнерів створити творчі методи, які мають на меті збереження та промоцію культурної спадщини серед молодих людей;
5. Розробити конкретні стратегії та спільні політики промоції культурної спадщини серед молоді, базуючись на практиках 8 партнерських та

програмних країн:

6. Посилити та інтернаціоналізувати професійні мережі молодіжних працівників та організацій

7. Забезпечити видимість, поширення та місцевий вплив за допомогою проекту з просування місцевої спадщини серед молоді у Європі.

МЕТОДОЛОГІЯ

Проект складався із двох заходів: навчального візиту до Молдови, у якому взяли участь 29 молодіжних працівників з 8 партнерських та програмних країн програми Єразмус+, та семінару у Великобританії, у якому взяли участь 28 молодіжних працівників та проектних менеджерів молодіжних організацій.

Учасники обидвох заходів мали досвід роботи з молоддю та цікавились або займались культурою, культурною спадщиною та творчим вираженням. Умовою участі була мотивація до поширення результатів проекту та можливість їх використати, потенціал до впровадження напрацювань проекту та знання англійської мови.

Під час першого заходу – 7-денного навчального візиту до Молдови, учасники здобули компетенції у сфері розуміння важливості та активних дій із промоції культурної спадщини серед молоді, як у сфері персонального розвитку молодих людей (активне громадянство, відчуття ідентичності, соціальний капітал), так і широкого соціально-економічного розвитку місцевих громад та європейської спільноти.

Другий захід – 7-денний семінар у Великобританії, був присвячений формуванню компетенцій у сфері ідентифікації та використання можливостей для промоції культурної спадщини серед молоді через скоординований організаційний підхід та партнерство із зацікавленими сторонами.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

В результаті проекту учасники отримали краще розуміння соціального, культурного та мовного різноманіття, практик, політик та систем у моло-

діжній роботі в різних країнах, покращили якість своєї роботи для молодих людей та посилили мовні компетенції. Організації-партнери зміцнили свою спроможність популяризувати культурну спадщину серед молоді за допомогою мистецьких заходів, за допомогою залучення нових молодіжних працівників та загально розроблених планів дій, методів, стратегій та політики.

Результати проекту включені у буклет у форматі PDF, який партнерські організації отримали для використання у своїй щоденній роботі та поширенню у мережі місцевих партнерів.

Під час семінару у **Великобританії** учасники відвідали різноманітні культурні місця та пам'ятки культури, взяли участь у фестивалі поезії та у міжкультурному вечері. Перша частина семінару була присвячена обговоренням та вивченню кращих практик залучення молодих людей. Друга частина була сфокусована на розробці різних неформальних методів для сприяння збереженню культурної спадщини серед молоді за допомогою методів художнього вираження. Учасники розробляли методи з використанням творчих технік, спрямовані на збереження та просування культурної спадщини серед молоді, на основі практик восьми партнерів та країн-учасниць проекту.

Наприкінці, група дослідила організаційні стратегії та політики, обговоривши методи управління проектами та планування. Учасники розробили стратегії та загальну політику промоції культурної спадщини, обмінюючись ідеями і працюючи з такими інструментами як дерево проблем і логічна матриця. Ці інструменти широко використовуються для проектування, моніторингу та оцінки міжнародних проектів розвитку.

Протягом тижня було обговорено багато стратегій та політик, і у фінальний документ увійшли п'ять пунктів: маркетинг та комунікації, економічні ризики, ризики безпеки, технології та освіта в галузі культури та культурної спадщини.

Буклет проекту розміщено за адресою:
<https://bit.ly/2Wz4GAN>

КОМЕНТАР

Проект спрямований на популяризацію культурної спадщини серед молоді, однак фокусується не на самих молодих людях, а на тих, хто з ними працює – молодіжних працівниках. У такому підході є декілька сильних сторін:

1. молодіжні працівники є тою групою, яка має безпосередній вплив на молодих людей і авторитет у їхньому середовищі. Це дозволяє говорити про більшу стійкість результатів проекту;
2. молодіжні працівники добре знають з практики, які методи та інструменти неформального навчання найкраще підходять для роботи в їхньому соціальному, культурному, географічному, економічному чи іншому контексті. Саме тому, залучення молодіжних працівників до розробки нових методик дозволяє з високим ступенем ймовірності стверджувати, що ці методики будуть працювати;
3. молодіжні працівники працюють з декількома групами молодих людей одночасно. Це дозволяє забезпечити мультиплікаційний ефект проекту та зменшити затратність результатів.

Важливо звернути увагу на структуру проекту: семиденний навчальний візит з вивчення кращих практик передував семінару, на якому молодіжні працівники розробляли методики і стратегії. Такий підхід значно збагачує змістовне поле проекту, оскільки під час навчального візиту учасники вже починають аналізувати представлені практики обмінюватись думками щодо можливості чи доцільності їх впровадження у своїх громадах.

Відповідно, на семінарі цю тему залишилось лише актуалізувати, та перейти безпосередньо до практичної розробки методів неформального навчання для молоді з використанням творчих практик, стратегії та загальної політики просування культурної спадщини. Остання містила декілька сфер інтервенції, кожна з яких була поділена на

локальний та транснаціональний рівні.

Даний проект дуже добре піддається адаптації до українського контексту. У соціальній мережі Facebook існує група «Молодіжний працівник - Youth Worker Ukraine», яка об'єднує понад 7.5 тисяч молодіжних працівників. Через цю групу можна отримати аналіз потреб молодіжних працівників у сфері впровадження творчих методів або культурної тематики у молодіжну роботу і готувати опис проекту та програму заходів, можливо, залучаючи когось із членів групи у якості партнера чи партнерів. У цій же групі можна знайти молодіжні організації або організації, які працюють з молоддю, і які готові поділитись своїм досвідом з колегами з інших областей і регіонів.

Цікавим моментом описаного проекту є також спільна розробка стратегії промоції культурної спадщини серед молоді. Для України це може стати окремим проектом, який об'єднає молодіжних працівників, культурних операторів, молодь та інші зацікавлені групи. В ході проекту можна проводити поетапну підготовку стратегії, публічно обговорювати окремі її складові (онлайн чи офлайн) та завершити спільним підписанням документу на заключній презентації.

При такій конфігурації проекту важливо на самому початку створити окремі робочі групи та узгодити правила роботи над спільним документом, а також визначити одну особу, яка буде відповідальна за редагування та оформлення фінальної версії документу. Не зашкодять також і координатори, які модеруватимуть роботу в робочих групах, відслідковуватимуть проміжні етапи виконання проекту та представлятимуть робочу групу під час обговорень окремих положень стратегії. При залученні до проекту великої кількості активістів та організацій необхідно дуже ретельно продумати менеджмент та комунікацію.

07

Як виростити митця

How to rise an artist

НАЗВА ПРОЕКТУ

ЯК ВИРОСТИТИ МИТЦЯ

Організація-виконавець

Srednja sola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana

Адреса:

Gospodska ulica 18, 1000 Ljubljana,
Osrednjeslovenska, SI

Сайт: <http://ssof.si/raiseanartist/>

Інформація про проект

Джерело: <http://ssof.si/raiseanartist/>

Початок: 1.09.2015

Завершення: 31.08.2017

Фінансування:

Європейська комісія в рамках
програми Єразмус+

Партнери:

Nacionalna gimnaziya za prilozhni izkustva «Sveti
Luka» (BG), Liceo Artistico P.Petrocchi Pistoia (IT)

Ключові слова:

ІКТ – нові технології – цифрові компетенції;
навчання підприємництва; креативність та
культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Що насправді потрібно, щоб стати успішним художником? Чи достатньо просто бути талановитим і творчим? Завзятість, наполеглива праця, хороші комунікативні навички, навчання впродовж життя та робота в команді – це лише деякі з важливих факторів, які можуть змінити ситуацію безробітного художника, перетворивши його на митця, який може жити за рахунок своєї творчості. Молоді художники часто стикаються з непередбачуваним майбутнім. Саме тому автори проекту поставили собі за мету розширити знання учнів мистецьких шкіл у різних галузях художньої творчості та підприємстві. Адже у митців, які добре орієнтуються в питаннях підприємництва, буде більше шансів на працевлаштування.

Цей проект дав учням та викладачам трьох загальноосвітніх мистецьких шкіл Словенії, Італії та Болгарії можливість взяти участь у різноманітних тематичних заходах, серед яких: графічний дизайн, дизайн текстилю, кінозйомка, дизайн скла, кераміки та порцеляни, реклама.

У проекті ставились такі **основні цілі**:

- підвищити творчі здібності учнів та стимулювати їхні інноваційні ідеї у галузі образотворчого мистецтва, графічного дизайну, дизайну продуктів;
- розширити знання наших учнів з однієї сфери інтересів до різних, і допомогти їм у працевлаштуванні;
- підвищити підприємницьку обізнаність учнів з метою підвищення їхніх шансів на працевлаштування;
- надати викладачам та керівникам трьох шкіл можливість обмінюватися передовими педагогічними практиками та вчитися один у одного;
- покращити лінгвістичні компетентності учнів та викладачів, зокрема володіння англійською, та їх культурну обізнаність.

МЕТОДОЛОГІЯ

Діяльність за проектом здійснювалась у двох напрямках:

1. заходи, які проводились у кожній із шкіл проекту одночасно:

- створення логотипів для проекту
- перетворення хобі студентів у бізнес-ідеї (логотипи, рекламні матеріали, листівки, буклети)
- «Погляд у майбутнє» – рефлексії учнів над своїми ідентичностями митців та людей та представлення їх малюнками, картинами, новелами, відео та іншими техніками,
- створення цифрових портфоліо творів мистецтва учнів,
- знайомство з платформою Europass.

2. три транснаціональні навчальні заходи:

- створення цифрових художніх портфоліо,
- семінар анімації стоп-кадру,
- майстерні з дизайну футболок та валяння,
- майстерні по роботі із склом, порцеляною та керамікою,
- пізнання багатства культурної спадщини трьох країн.

Під час проекту учні працювали невеликими групами в неформальному середовищі, деякі майстерні проводились майстрами традиційних ремесел та наставниками. Молоді люди працювали у сферах візуальної комунікації та анімації, що вимагало поглиблених знань у сфері цифрових технологій. Учні та викладачі дізналися про успішні бізнес-практики, а також підготували навчальні матеріали – відеоролики, додаток для створення цифрового портфоліо та брошури.

Вчителі трьох шкіл-партнерів також мали можливість обмінятися досвідом, а завдяки лекціям та спостереженням за майстер-класами розширили свій професійний кругозір. Під час навчальної / викладацької діяльності запрошені вчителі проводили семінари, презентували своїм колегам кращі методи викладання, проводили заняття для учнів у приймаючих школах та брали участь у цікавих семінарах разом із ними.

ЗАХОДИ ТА ПРОДУКТИ

Розробка логотипу проекту

Протягом листопада 2016 року, учні середньої школи дизайну та фотографії у Любляні, Національної гімназії мистецтв «Святий Лука» із Софії та Художнього ліцею ім. П.Петруччі з Пістої були запрошені до участі у конкурсі на створення логотипу проекту. У грудні три відбіркові комітети у різних країнах обрали 6 найкращих робіт, підготованих учнями їхніх шкіл, та обмінялися ними з партнерами. Далі три комітети оцінювали 12 проектів логотипів, отриманих із інших шкіл проекту. Переміг проект логотипу, який у підсумку набрав найбільше балів.

У розробці логотипу взяли участь 45 учнів з Пістої, 27 учнів із Софії та близько 60 учнів з Любляни.

Погляд у майбутнє

Учням було запропоновано подумати над тим, що найкраще характеризує їх як митців та як людей. Фокусом була національна ідентичність, культурний бекграунд та особисті інтереси, що могло дати іншим партнерам розуміння культурного та мистецького різноманіття трьох країн-учасниць проекту.

Учні підійшли до цього завдання по-різному: через малювання, моделювання, створення відео, 3D-анімацію, графічний дизайн, готуючи свої художні портфоліо.

Моє хобі – моя професія

Учні трансформували свої хобі у бізнес-ідеї, розробляючи онлайн-постери, промоційні буклети, візитки.

Анімація стоп-кадру

Під час другої навчальної майстерні, учасники проекту підготували анімаційний фільм, у якому вони представляли своїх ровесників з інших країн та досліджували Люблян.

https://www.youtube.com/watch?v=vUdWDRc_T-U

Дизайн футболки

Під час навчальної майстерні у Любляні (Словенія) молоді люди створювали унікальні футболки, використовуючи техніку батика та вивчали мистецтво друку на текстилі.

Робота з порцеляною та керамікою

У Прекмур'ї (Словенія) молоді митці вчилися у місцевих майстрів роботі з керамікою, гончарству, традиційній ліпці та моделюванню, випіканню чорної глини. Учні також взяли участь у порцеляновій майстерні, під час якої створили унікальний набір білих чашок для чаю.

Дизайн скла

Під час третього навчального візиту до Софії (Болгарія), гості (учні та вчителі) брали участь у майстер-класі по роботі із склом, де вони вивчали його характеристики, кольори та технічну сторону роботи з матеріалом. Приймаюча сторона проводила навчання з виготовлення намистин та тарілок з кольорового скла за допомогою пальників та інших технік.

Валяння

В рамках навчального візиту до Софії, під час майстерні з валяння запрошені молоді митці та викладачі дізналися про два способи роботи з повст'ям мокрим валянням, яке використовує кілька шарів вовни та мильної води, та голковим валянням, яке виконується на сухій вовні за допомогою голки для кріплення двох чи більше кольорів та створення 3D-зображень. Використовуючи шовк, учасники виготовляли приголомшливі квіти, намиста, брошки та браслети.

Учнівські електронні портфоліо

Однією з тем, яка розглядалась під час першого молодіжного обміну до Пістої (Італія), було створення молодими митцями електронних портфоліо. Багато учасників планували продовжити навчання в одній із сфер мистецтва, і потребували інструментів для демонстрації своїх робіт.

Резюме у форматі Europass та мотиваційні листи

Одним із критично необхідних вмінь для молодих людей, які виходять на ринок праці, є вміння презентувати себе майбутньому роботодавцю. Вони

повинні вміти написати резюме та мотиваційний лист як рідною, так і іноземною мовами.

Під час уроків іноземної мови (переважно – англійської) учням представили платформу Europass, яка містить стандартизовані форми мотиваційного листа та резюме. За допомогою цієї платформи молоді люди вивчали основні правила підготовки доброго резюме, а також вдосконалювали свої навички у сферах підприємництва, інформаційних технологій та іноземних мов.

КОМЕНТАР

Проблема молодіжного працевлаштування та розвитку підприємницьких навичок у молодих митців є актуальною і для України. Школи мистецтв спрямовані, передусім, на розвиток творчих вмінь, талантів, освоєння мистецьких технік. Водночас, після завершення школи та шукаючи свою першу роботу, творчі молоді люди стикаються з такими викликами, як:

- брак гнучких навичок, таких як навички комунікації, презентації/персонального брендингу;
- особисті виклики, пов'язані із самоусвідомленням, впевненістю у собі та автономією;
- персональні виклики, пов'язані із ставленням до роботи – молоді люди почуваються безпомічними в українському політичному та економічному контексті, вони демотивовані, бояться ризикувати і виходити за межі зони комфорту.

Переважно молоді люди недооцінюють себе або не можуть ідентифікувати чи презентувати компетенції, які у них є; вони не знають де і як шукати кращу роботу, вони «загублені» на ринку праці, не знають своїх прав як майбутні працівники чи стажисти.

Власне на подолання таких проблем і спрямований представлений проект. Цінністю його є залучення в якості цільової групи учнів мистецьких шкіл та робота з ними в напрямку розвитку компетенцій, необхідних для того, щоб бути конкурентоспроможними на ринку праці. Задля

досягнення цієї мети були заплановані різні типи заходів, починаючи від творчих майстер-класів і закінчуючи складанням електронних портфоліо, резюме та підготовки до співбесіди з роботодавцем. Виграшним ходом описаного проекту є також залучення вчителів мистецьких шкіл-учасниць проекту до проведення частини занять та майстер-класів.

Звертає на себе увагу різноманітність методів заохочення молодих людей до навчання та творчості. У проекті використовувались елементи змагання (конкурс на логотип), робота з темами, які вже цікаві для школярів (Моє хобі – моя професія), творчість з використанням новітніх технологій, а також знайомство із традиційною творчістю. Таке поєднання дозволило максимально охопити

інтереси усіх учасників проекту та залишити їм простір для вибору.

Проект можна безпосередньо переносити в українські реалії. Організація подібних тематичних молодіжних обмінів між учнями мистецьких або загальноосвітніх шкіл одного або декількох регіонів може бути цікавою як в контексті декількох реформ – освіти, культури, децентралізації. Одним із варіантів заключного молодіжного обміну для молодих митців може бути резиденція або плер, результати яких представляються під час презентації-перформенсу, відкриття виставки або навіть пітчінгу. Співфінансування проекту можна шукати у місцевих меценатів, зацікавлених у підтримці молодих талантів, або на платформах спільнокошту.

ПРИКЛАД КУЛЬТУРНОГО ІНЦИДЕНТУ

Проект «Мій шлях, твій шлях, наші спільні культурні ідентичності»

ЧИ ЗНІМАТИ ВЗУТТЯ?

Завдання для учнів:

Як ви думаєте, що треба зробити, коли ви приходите до дому в іншій країні – зайти у взутті, чи зняти його при вході? Звідки ви це знаєте? Що ви б зробили, якщо б вчинили «неправильно»? Наступні інциденти пережили учасники проекту з Болгарії, Іспанії, Італії та Швеції під час навчальних візитів (як приймаюча сторона і як гості). Цей досвід може бути особистим, але він містить також і культурний аспект.

В Болгарії

Італійська дівчина зайшла до дому її болгарської колеги у взутті. Господарі підняли брови. Подібний інцидент трапився з каталонською школяркою. Усі учасники із Швеції знімали своє взуття у домі.

У Швеції

Болгарські вчителі мешкали в гостьовому домі. Власник та персонал ходили по готелю без взуття. Гості почувалися сконфужено.

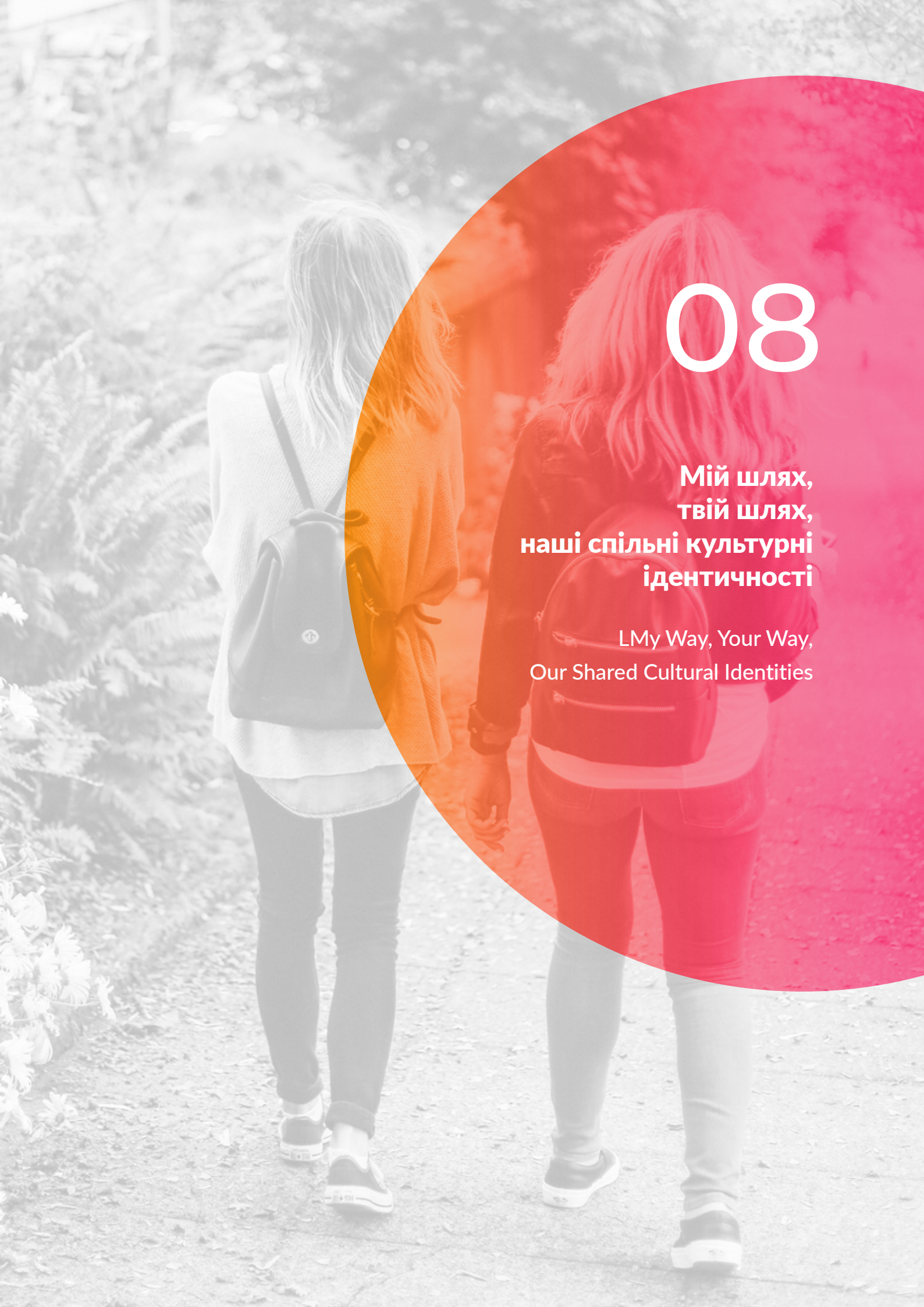
Що відбувається? Інтерпретація.

(Цю частину вчитель може використати як додаткову інформацію від себе, або можна дати завдання учням провести дослідження про відповідну культуру в інтернет-джерелах. Потім вони можуть порівняти результати пошуків з тим, що відбувається у їхній культурі, та провести дискусію про цінності, які стоять за такими практиками).

яснення, починаючи від того, що це недавня мода, і закінчуючи тим, що знімання взуття є питанням покоління, релігії чи навіть приналежності до класу. Багато країн віддають перевагу цій практиці, але ми не повинні забувати, що практика може відрізнятися в межах кожної країни.

- Знімання взуття – одне з питань, щодо яких більшість людей мають свою думку. Якщо ви пошукаєте в мережі, то знайдете різні по-

- У болгарських домівках звичною практикою є знімати взуття. Однією із причин є використання килимів на підлозі, які важко чистити, особливо якщо на вулиці дощ. Із зміною дизайну приміщень, все більше будинків мають на підлозі ламінат, дерево чи плитку, що дозволяє бути більш гнучкими, оскільки прибирання стає легшим. Як ми знаємо, культурні практики можуть змінюватись з часом, і практики знімання взуття відрізняються від дому до дому. Тому, найкраще запитати перед тим, як зайти. Можна також принести свої капці.
- У Швеції люди зазвичай знімають взуття; навіть діти, особливо у початковій школі, ходять босоніж або у шкарпетках. Логічним поясненням може бути погода – нікому не подобається болото та пісок в будинку.
- Тому, найкращим підходом під час відвідування дому, є подивитись на підказки при вході – якщо в коридорі стоїть взуття, запропонуйте зняти своє. Зрештою, це є вияв поваги до господарів дому.

08

**Мій шлях,
твій шлях,
наші спільні культурні
ідентичності**

LMy Way, Your Way,
Our Shared Cultural Identities

НАЗВА ПРОЕКТУ

МІЙ ШЛЯХ, ТВІЙ ШЛЯХ, НАШІ СПІЛЬНІ КУЛЬТУРНІ ІДЕНТИЧНОСТІ

Організація-виконавець

Lunds Kommun

Адреса:

Kyrkog 11, 221 00 Lund, Skåne län, SE

Сайт: www.lund.se

Інформація про проект

Джерело: <https://erasmusmyway.wordpress.com/about/>

Початок: 1.09.2015

Завершення: 31.08.2017

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Еразмус+

Партнери:

Liceo Scientifico Statale E. Boggio Lera (IT),
Gimnaziya s prepodavane na chuzhdi ezici «Romen Rolan» (BG), Institut Jaume Callís (ES)

Ключові слова:

міжкультурне навчання, навчання протягом життя, якість молодіжної роботи

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

«Мій шлях, твій шлях, наші спільні культурні ідентичності» – інноваційний проект міжкультурного спілкування, у якому брали участь школи з Болгарії, Італії, Іспанії та Швеції. Актуальність проекту ґрунтується на розумінні того, що мобільність, невід'ємною частиною сучасного все більш глобалізованого світу, а також на нових викликах, що виникають внаслідок культурних відмінностей, які, у свою чергу, є невід'ємною частиною складної ідентичності людей. Відповідно, знання та розуміння того, як культура впливає на спілкування, є надзвичайно важливими для ефективного міжкультурного та кроскультурного спілкування.

Завдання проекту:

1. розвинути у молодих людей розуміння взаємопов'язаності мови, культури та спілкування;
2. розвинути навички молодих людей виявляти, аналізувати та долати міжкультурні зіткнення;
3. підвищити впевненість молодих людей при зіткненні з незнайомим середовищем;
4. розвинути презентаційні вміння молодих людей;
5. сформувати у молодих людей навички прове-

дення інтерв'ю з метою отримання відповідної інформації, її аналізу та представлення в усній та письмовій формі;

6. розвинути у молодих людей цікавість до різних культур та мов;
7. підготувати молодих людей до навчання та роботи у міжкультурному середовищі;
8. вдосконалити ІТ-навички молодих людей за допомогою інноваційних програм;
9. розвинути ширше уявлення про європейську ідентичність та відповідальне громадянство;
10. збагатити шкільні програми.

Проект базувався на багатому досвіді шкіл-партнерів у проектах мобільності і мав на меті розробку навчальних ресурсів для формування у молодих людей вміння аналізувати свій міжкультурний досвід та розвитку розуміння взаємопов'язаного характеру мови, культури та спілкування. Ресурсний пакет містить опис критичних інцидентів та відео, засновані на досвіді учасників проекту.

На етапі підготовки учасники пройшли навчання через імітаційні ігри та міжкультурні навчальні заходи, спрямовані на розвиток сенситивності,

усвідомлення процесів формування ідентичності, а також емпатії, етноцентризму, цінностей, стереотипів, динамічного характеру культури та стратегій децентрації та рефреймінгу при формуванні спільного розуміння значень.

Відчуваючи культурні відмінності, школярі отримували знання про те, що, як і чому культури використовують свої спільні практики; завдяки контрасту між культурами та рефлексивним практикам вони отримали розуміння систем цінностей – як своєї, так і інших культур. Попередній та набутий досвід допоміг школярам розвинути навички успішного спілкування в різних умовах, а підготовані навчальні ресурси можуть бути використані усіма, хто зацікавлений у міжкультурній освіті. Інтерактивний характер ресурсів мав подвійний ефект - розвиток ІТ-навичок учнів та забезпечення привабливості матеріалів для широкої онлайн-аудиторії. Крім того, і вчителі, і учні навчилися мати справу з культурою, застосувавши підхід асимілятора культури, який збагатив їх практику в класі та шкільні програми з кількох предметів.

МЕТОДОЛОГІЯ

Для створення навчальних ресурсів у проекті використовувалась техніка критичного інциденту.

Критичний інцидент між представниками різних культур – це зіткнення культур, в якому учасники поводяться незвичним чином, і це спричиняє відчуття розгубленості, здивування, гніву, виглядає смішно і т.д.

Зіткнення культур переважно базується на цінностях та віруваннях, що формуються у людей по мірі їх соціалізації у суспільстві. Однак, коли ми зустрічаємо поведінку, яка виглядає для нас чужою, необхідно утриматись від негайних висновків. Переважно на людську поведінку впливають не лише культурні, а й особисті фактори. Тому важливо уважно вивчити контекст взаємодії, проаналізувавши складні фактори, які на неї впливають – цілі, учасники, обставини.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

1. Відкритий ресурсний пакет «Культурні детективи у дії» (англійською мовою)

<https://cutt.ly/HhOPTF7>

У ресурсному пакеті представлено методологію роботи з подоланням зіткнень культур. Він містить 20 критичних інцидентів, які розглядають різні теми з різних перспектив, з коментарями, що допомагають молодим людям поставити під сумнів очевидне в культурі. У ресурсах зафіксовані та проаналізовані непорозуміння, що виникають внаслідок культурних відмінностей, отримані із справжнього досвіду учнів. Ресурси супроводжуються примітками вчителів, які пояснюють обґрунтування, цілі та процедури, що можуть допомогти вчителям, яким буде цікаво перейняти цю практику.

Пропонується також чотири сценарії відеороликів, які відображають бачення учнями окремих культурних проблем. Додатково, у пакеті можна знайти продукти, які допоможуть молодим людям підготуватись до обмінів у інших країнах, та приклади того, як проводити молодіжні обміни, включаючи короткі анімовані фільми про заняття з вивчення іноземних мов. Окрема частина присвячена рефлексіям вчителів та молодих людей за весь час реалізації проекту. Матеріали підготовані учнями та вчителями, які брали участь у проекті.

2. Онлайн-гра «CulturAll»

<https://culturall.herokuapp.com/>

CulturAll – це онлайн-гра, підготована школярами та вчителями, залученими до проекту. Гра фокусується на тому, щоб підготувати гравців до молодіжного обміну в іншій країні. На початку гри, в першу чергу створюється аватар (який базується на національностях, що беруть участь у проекті), і потім починається підготовка. Гравці можуть грати або за темою (комунікація, дозвілля, шкільна культура чи поведінка), або за національністю (Болгарія, Італія, Іспанія чи Швеція). До багатьох питань надаються пояснення про те, чому відповідь є правильною або неправильною. Також є карта гри і розділ про добре відомі факти

чотирьох країн, включених до проекту. У грі можна досягнути різних рівнів та отримати нагороди.

CulturAI – це інтерактивний ресурс, метою якого є підвищення обізнаності про факти із сфери культури різних країн через міжкультурну подорож головних героїв з іншої країни, у якій вони стикаються з різними викликами. Гра створена із використанням веб-додатку та пропонує міжкультурне навчання у веселій та інноваційній формі.

КОМЕНТАР

Питання взаємодії культур, розуміння та прийняття культур різних народів, що населяють Європу, відкритість до інших культур та вміння утримуватись від негативних оцінок поведінки тільки тому, що «у нас так не прийнято» – це теми, які часто з'являються у міжнародних молодіжних проектах Європи. Описана ініціатива також належить до одного із них.

Проект допомагає молодим людям усвідомити, що кожен із нас у тій чи іншій ситуації може виглядати смішно, зухвало чи незвично для представників іншої культури, а причини тої чи іншої поведінки можуть бути абсолютно раціональними. Спрямовання енергії на розуміння причин, а не на автоматичне засудження поведінки, яка є для нас незвичною – це вміння, яке знадобиться протягом всього життя, і не лише у випадках, пов'язаних із контактами з іноземцями.

Це не означає автоматичне схвалення того, що для нас є неприйнятним, чи терпіння, яким часто помилково підміняють поняття толерантності. Мова йде про намагання зрозуміти як відправну точку для діалогу, в результаті якого встановлюються правила та рамки, прийнятні для усіх сторін. Як показано у прикладі, наведеному у врізці перед описом цього проекту, є об'єктивні причини того, чому в одних країнах прийнято знімати взуття при вході (як-от у дощовій та болотистій Норвегії), а у інших (сухій Іспанії) – ні.

Враховуючи широту поняття «культура», модифікація теми проекту для українського контексту може мати різні форми, наприклад:

1. Критичні інциденти між різними поколіннями.

До проекту можна залучити представників трьох поколінь (діти, батьки і батьки батьків, можна навіть з одної родити) та розібрати у ігровій чи жартівливій формі те, що прийнято називати «проблемою поколінь». В результаті покращиться не лише клімат в сім'ї, а й розшириться спектр спільних інтересів представників різних поколінь.

2. Культура міста та культура села.

Для такого проекту підійде молодіжний обмін між міськими та сільськими школами, під час якого школярі зможуть зануритись у життя однолітків, проаналізувати переваги та виклики кожного виду населеного пункту, а також знайти те, що їх об'єднує. У перспективі такий проект сприятиме посиленню спроможності молодих людей з малих місцевостей, а, можливо, і знаходженню додаткового фінансування для розвитку малих громад з боку мешканців мегаполісів. Для молодих людей з великих міст участь у такому проекті дасть можливість зрозуміти переваги співжиття у малій громаді, близькості до природи тощо.

3. Навчальний проект для педагогів про застосування методики критичних інцидентів.

Ця методика може бути застосована для аналізу багатьох явищ оточуючого світу: шкільні правила, комунікація, адаптація на новому місці роботи тощо. В такому проекті важливо не лише розглянути методику, а й розробити зрозумілі алгоритми, які можна використовувати у критичному інциденті.

Цікавим елементом проекту є онлайн-гра для підготовки молодих людей до молодіжних обмінів. Обов'язковим компонентом молодіжного обміну в рамках програми Еразмус+ є підготовча зустріч перед виїздом. Як правило, за одну зустріч не вдається обговорити всі нюанси, пов'язані із культурою країни приймаючої сторони. Онлайн-гра є хорошим інструментом для підготовки до від'їзду.

The background of the page is a grayscale photograph. On the left, a young boy is smiling, wearing a dark hat and a patterned vest over a white shirt. On the right, a person in a red shirt is partially visible. A large, semi-transparent red circle is positioned on the right side of the page, containing the page number and title.

09

Дороги ідентичності

Identity Roads

НАЗВА ПРОЕКТУ

ДОРОГИ ІДЕНТИЧНОСТІ

Організація-виконавець

San Gorg Preca College, Blata I-Bajda Secondary School

Адреса:

Blata I-Bajda Secondary School, HMR1572 Hamrun, Malta, MT

Сайт: <http://sgpc.blatalbajda.skola.edu.mt>

Інформація про проект

Джерело: <https://www.facebook.com/identityroads/?fref=ts>

Початок: 1.09.2014

Завершення: 31.08.2016

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Еразмус+

Партнери:

Agrupació Pedagògica Tecnos SCCL (ES), Istituto Comprensivo Frosinone (IT), Zespół Szkół nr 24; Gimnazjum nr 24 (PL)

Ключові слова:

інезакінчена освіта / боротьба з невдачами в навчанні; навчання підприємництву; креативність та культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Серед малозабезпеченої молоді до 25 років у Європі зростає число тих, хто не зацікавлений у здобутті освіти, надаючи перевагу ранньому пошуку роботи для некваліфікованих працівників. В результаті молоді люди не можуть повною мірою розвинути свій потенціал. Ідея проекту полягала в тому, щоб показати молодим людям, що освіта та мистецька кар'єра можуть бути взаємопов'язані, а також надихнути їх на рефлексії про нові можливості.

Для того, щоб запустити процес навчання та рефлексії щодо своїх можливостей, розвинути креативність школярів, а також щоб показати важливість представників різних культур та верств суспільства у його функціонуванні та розвитку, була обрана ідея створення шкільних інформаційних стендів «Дороги ідентичності», пов'язаних із державними та національними святами.

Державні свята та святкування є важливими

датами національного календаря. Окремі дати об'єднують нас з іншими націями, а інші – демонструють нашу унікальну ідентичність. Ми можемо бути різними, але ми повинні вивчити одне одного, якщо ми хочемо розуміти одне одного, і розуміючи інші культури, ми вчимося цінувати їх. Школа є тим місцем, де ми вивчаємо ці важливі дати, і події, пов'язані із ними.

МЕТОДОЛОГІЯ

У рамках проекту учасники створювали шкільні «вулиці» – інформаційні стенди, які називали на честь державних свят та святкувань у країнах шкіл-учасниць. Розробка школярами інформаційних стендів вулиць стала частиною виконання місії школи з розвитку креативності. У випадку із школою на Мальті, назви вулиць були зазначені мальтійською, англійською та іншими мовами країн, школи з яких брали участь у проекті.

Проект ставив перед собою декілька **цілей**.

1. Підвищення шансів на працевлаштування завдяки навчанню співпраці

Наприкінці проекту кожна школа відкрила 4 шкільні дороги (стежки, шляхи), створені учнями-учасниками проекту. Ці дороги увіковічують важливу історичну / соціальну / святкову подію у календарі країни. Назви дороги та короткий опис події підготовані мовами всіх країн-учасниць проекту на інформаційному стенді. Учні разом із місцевим координатором проекту та іншими асистентами планували, проектували та організовували роботу, створюючи таким чином унікальний витвір мистецтва – плід спільних зусиль.

2. Залучення учнів до неформальної позакласної роботи та зменшення кількості учнів, які кидають школу

Хоча окремі учні, орієнтовані на академічну та формальну освіту, та їх батьки можуть розглядати участь у позакласних заходах як відволікаючий фактор, інші молоді люди розглядали цей проект як можливість розширити свої реальні соціальні мережі, співпрацюючи з майстрами, художниками, дизайнерами та дослідниками.

3. Створення простору для набуття практичного досвіду

Відомо, що переважна більшість учнів шкіл має брак практичного досвіду у креативних сферах. Проект заохочував молодих людей розкривати свої художні/організаторські таланти та використовувати їх на практиці. Для молодих людей було створене сприятливе середовище, де підлітки могли пройти весь шлях творчості – від ідеї, через початок роботи, до стадії матеріалізації.

4. Визнання цінності різних ідентичностей

Культура, історія та традиції роблять нас тими, ким ми є. Те, як ми виражаємо себе, залежить від нашого оточення, а водночас наше самовираження впливає на навколишнє середовище. Проект заохочував дослідження та розуміння інших культур на противагу поверховій терпимості до самовираження інших. Учні навчалися розуміти важливість пошуку того, що може об'єднати і каталізувати ідеї та способи вираження.

5. Створення мереж

Сьогодні соціальні мережі допомагають усім нам тим чи іншим чином ми краще пізнаємо людей, які нас цікавлять. Ми можемо починати та закінчувати комунікацію одним пальцем. На жаль, це хибне уявлення про людське спілкування шкодить соціальному зростанню та розвитку школярів, оскільки молоді, яка проводить багато часу, спілкуючись у віртуальному світі, дуже важко підтримувати зоровий контакт під час реальної соціальної взаємодії.

У цьому проекті учні отримали можливість зрозуміти та оцінити різні кольори та відтінки різних культур, зрозуміти та оцінити різноманітні стилі життя, знаходячи зв'язки та будуючи мости та мережі з іншими учнями за допомогою спілкування. Учні працювали в командах, що сприяло співпраці, взаємопідтримці та взаємоповазі.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Молодіжні обміни

Під час короткострокових молодіжних обмінів учні, які представляли різні верстви суспільства, досліджували точки перетину культурної спадщини та освіти та можливості їх використання для підприємництва та працевлаштування. Проект став тою іскрою, яка надихнула підлітків вчитися, розмірковувати та думати про нові можливості. Учасники проекту «Дороги ідентичності» дослідили ідентичність свого регіону, пройшовши навчання у успішних митців-підприємців та освітян, розвинули навички презентації та просування результатів у соціальних мережах та здобули інші компетенції, необхідні у сучасному світі.

Інформаційні стенди

Кожна школа, яка брала участь у проекті, заохочувала учнів до роботи в команді під час планування та оформлення інформаційних стендів. На вступному етапі формувались навички у сфері працевлаштування, а саме – співпраці та взаємопідтримки. На цьому етапі учні залучались до неформальної позакласної роботи, розвивали свою креативність, здобували практичний досвід. Школи-партнери фокусувались на роботі

в команді, розвивали впевненість учнів у собі, почуття власної гідності та цінності, заохочували взаємодопомогу. Вчителі-куратори шкільних команд працювали над розвитком міжкультурної обізнаності та розуміння власної ідентичності учнів з метою формування взаємної поваги та розуміння різних культур.

М'які результати

Одним з основних завдань проекту було надати учням можливість працювати разом та здобувати досвід як команда.

З самого початку планування проекту, команда виконавців ставила перед собою мету взяти якнайбільше досвіду під час реалізації. Цілі були простими: підвищити рівень знань, підвищити мотивацію до навчання, посилити задоволення від навчання, підвищити рівень вмінь (включаючи комунікаційні навички), посилити незалежне мислення та вміння у сфері прийняття рішень, базуючись на прямих доказах та досвіді, посилити сприйняття та креативність. Досвід організацій показав, що формування нових вмінь та засвоєння змісту навчальних предметів покращується завдяки практичній діяльності на основі проектного підходу.

КОМЕНТАР

Проект містить дуже потужну соціальну складову і спрямований більше на вирішення соціально-економічних проблем, аніж на розвиток творчості чи промоцію культури. Культура і мистецтво тут відіграють лише допоміжні ролі, будучи додатковими інструментами для роботи із молодими людьми з груп ризику.

Саме в цьому і полягає сила проекту. Його учасниками є школярі, що належать до меншості або за походженням, або за національністю, або за соціально-економічним становищем. Як правило, такі молоді люди перебувають під ризиком

виключення, дискримінації, а, відповідно – потребують підтримки через (само)визнання цінності власної особистості та через додаткові заходи, спрямовані на вирівнювання освітніх і життєвих шансів.

На перший погляд може здатися, що цілі проекту є занадто банальними, а отримані результати – незначними. Проте, не слід забувати, що саме перший успіх дає поштовх до подальшого саморозвитку та пошуку нових можливостей. Важливим було навчити школярів працювати в команді, приймати рішення, брати на себе ініціативу, підтримувати одне одного та демонструвати свої досягнення. Художня цінність робіт чи досконалість технік виконання тут мають другорядне значення.

В Україні такий проект найкраще підходить для шкіл з депресивних територій, або місцевостей, де проживає великий відсоток дітей з меншими шансами та існує загроза невідвідування школи дітьми шкільного віку (наприклад, у випадку ромських родин). Добре також реалізувати подібний проект у закладах для дітей, що перебувають у конфлікті з законом.

Тема проекту повинна бути простою та зрозумілою дітям – святкування, кухня, одяг. У описаному проекті використовується тема національних та традиційних свят, що є влучною знахідкою для багатонаціональної громади: через святкування загальнонаціональних свят представники етнічних чи національних меншин реалізують свою ідентичність громадян країни, а через святкування традиційних національних – ідентичність походження. Однак можна обрати будь-яку тему. Головне у подібних проектах – робота в команді, віра у себе та визнання результатів роботи.

Проект вимагає роботи із школярами у позаурочний час, що необхідно врахувати при плануванні. Буде доречним запросити до проекту декількох зовнішніх виконавців (менторів, аніматорів, асистентів вчителів), присутність яких дозволить школярам відчувати зацікавлення до них не лише в стінах школи, а й у зовнішньому світі.

A stack of books is shown in a grayscale, slightly blurred style. The books are standing upright, with their spines visible. The titles and authors on the spines include "INTO THIN AIR" by Jon Krakauer, "THE HUNDRED-YEAR-OLD MAN WHO CLIMBED OUT OF THE WINDOW AND DISAPPEARED" by Jonas Jonasson, "GAMIFY" by Brian Burke/Carter, and "HERO" by Rhonda Byrne. A large, semi-transparent red circle is overlaid on the right side of the image, partially covering the books. The number "10" is printed in white inside this circle.

10

Одного разу в... Європі

Once upon a time in... Europe

НАЗВА ПРОЕКТУ

ОДНОГО РАЗУ В... ЄВРОПІ

Організація-виконавець

Instituto de Ensino Secundario «Campo de San Alberto»

Адреса:

Egas Moniz N° 6, ES

Сайт: <http://www.edu.xunta.gal/centros/iescamposanalberto/>

Інформація про проект

Джерело: <https://cutt.ly/5h0FVch>

Початок: -

Завершення: 05.11.2017

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Еразмус+

Партнери:

Second Chance School of Volos (EL), IIS Galileo Ferraris (IT), Aquilonis D.O.O. (HR), Erenköy Zihnipaşa Halk Eğitimi Merkezi (TR), Slagelse Sprogcenter (Slagelse Language Center) (DK), Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny (PL), Socialgest, Consultadoria Em Economia Social Lda (PT), Jafnréttishús (IS)

Ключові слова:

культура пам'яті, усна історія

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

«Одного разу в... Європі» – це загальноєвропейський книжковий клуб, метою якого є допомогти людям із вразливих груп розвинути любов до читання і кращого розуміння Європи. Проект є партнерством Grundtvig Learning Partnership, до якого входять такі країни-учасниці: Хорватія, Данія, Греція, Ісландія, Італія, Польща, Португалія, Іспанія та Туреччина.

Загальними **цілями** партнерства є:

- сприяти розвитку якості навчання протягом життя та вдосконалити навчання між поколіннями;
- забезпечити промоцію соціальної згуртованості, відчуття європейського громадянства, міжкультурного діалогу, гендерної рівності, креативності та інноваційних практик педагогіки та навчання протягом життя через європейську літературу.

Проект був спрямований, у тому числі, і на старших людей, які мають час на читання книжок. Проект дав їм можливість добре провести час, а також підвищити свою обізнаність у сфері європейської літератури, історії, соціальні навички.

Завдяки проекту учасники змогли подорожувати та більше дізнаватись про культуру і традиції кожної країни, а відповідно – краще розуміти книги, які вони читали, та європейську культуру загалом. Партнерами проекту у всіх дев'яти країнах були навчальні заклади або організації, які працюють з людьми із вразливих груп, включаючи молодих людей, які не здобувають загальну освіту, мігрантів, людей старшого віку та людей з інвалідністю.

Для поширення досвіду організатори розробили серію посібників про планування та реалізацію подібних проектів.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологія проекту була простою: усі групи читали одну і ту ж книжку (запропоновану країною А) своєю мовою. Під час читання, розділ за розділом, вони використовували онлайн-платформу (Moodle) для спілкування, участі в дискусійних форумах та інших активностях. Країна А виступала фасилітатором. Під час зустрічі у країні А, групи закінчували книгу та дискутували наживо.

Далі такий самий процес повторювався з книгою, запропонованою країною Б, де проходила друга зустріч. До кінця проекту 600 учасників та наставників прочитали 9 книг та відвідали 9 країн. Під час 20 зустрічей книжкового клубу, учасники потоваришували, оскільки книжки давали можливість сфокусуватись на міжкультурних діалогах та діалогах між поколіннями про літературу, історію та культуру. Проект мав на меті вдосконалити грамотність учасників, посилити соціальні зв'язки та навчити використанню технологій, а також підвищити їх обізнаність про інші європейські культури та мови, посилити їх відчуття громадян Європи.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

1. Методичні посібники про роботу з окремими книгами, призначені для використання вчителями. Вони включають низку рекомендацій, спрямованих на розвиток у учасників звички читати та усвідомлення задоволення від читання.

2. Відеопоеми. Студенти та викладачі зачитували вголос різні тексти з книг, які читали протягом проекту або інші твори. Такі читання записувались на відео та супроводжувались музикою та ілюстраціями.

3. Багатомовні словники із словами та реченнями із обраних книг, які перекладені на усі дев'ять мов країн-учасниць проекту. Переклад з англійської здійснювався командою кожної країни на свою мову та координувався командою з Ісландії.

4. Календар спільної пам'яті. Учасники вибрали цитати з дев'яти книжок, які вони прочитали протягом проекту, підготували ілюстрації до цих цитат та пов'язали їх з місяцями року. Координувала цю роботу команда з Італії.

5. Темна сторона... книги. Після прочитання книги, учасники пропонували інші закінчення кожної з історій. Такі інші закінчення називаються «Темна сторона книги». Продукт створений за координації команди з Португалії.

6. Виставка «Фотографія та європейська література». З кожної книжки вибирались цитати та поєднувались з фотографіями або ілюстраціями, створеними учасниками. Ці фотографії та цитати виставлялись протягом візитів у різних країнах, включених до проекту. Координувала цю діяльність команда з Туреччини.

7. Закладки. Учасники обирали цитати з книжок, які вони прочитали протягом проекту, та ілюстрували їх фотографіями або малюнками. Далі ці ілюстрації разом з цитатами були надруковані у формі закладок.

8. Міжнародний вебінар «Письменники в мережі». Завдяки використанню ІКТ, вдалось організувати зустріч в прямому ефірі з хорватським письменником Мірославом Мічановичем, старшим радником Агентства з питань освіти та підготовки вчителів у Хорватії. Програма, яку вів Предгар Пале, складалася з читання творів мовами партнерів та англійською мовою. На зустрічі були присутні 60 гостей з 9 країн-учасниць.

9. Акція «Стежками літератури». Під час візитів учасники обирали тексти найвидатніших письменників країни. Ці тексти читались вголос мовою країни та англійською мовою у місцях, пов'язаних із життям та творчістю цих письменників.

Усі результати та продукти проекту представлені на його офіційному сайті:

http://users.sch.gr/Vigklas/2012_2014/index.html

КОМЕНТАР

Проект «Одного разу в... Європі» є наочним прикладом ефективного використання різних інструментів та взаємного доповнення досвіду організацій-партнерів для досягнення одної мети. Проект об'єднував 9 партнерських організацій, кожна з яких відповідала за реалізацію одного компоненту (виставка, вебінар, словники, календарі). Завдяки такій злагодженій співпраці та креативному підходу проект був визнаний доброю практикою програми Еразмус+.

Літературні проекти та книжкові клуби не є ані є рідкістю у Європі, ані новою практикою для українських культурних операторів. Спільні читання, літературні перфоменси, зустрічі та обговорення книжок у бібліотеках та книгарнях, до яких запрошуються автори та організовуються автограф-сесії, цілі книжкові форуми вже стали традицією. Цінністю описаного проекту є його орієнтація на людей з вразливих груп, причому не лише на молодь, та фокусування на формуванні звички читати. Ідея читання книг полягала в тому, щоб почати говорити, пізнавати інші країни та культури. Не виключено, що учасники порівнювали себе з героями книг, які вони читали, а тому підбір книг для обговорення також повинен був бути ретельним та максимально враховувати можливі реакції учасників.

Якщо планувати адаптацію такої практики для України, варто придивитись до підходу до партнерства та розподілу ролей між партнерами. У вимогах донорських організацій до партнерських

проектів обов'язково вказується необхідність чіткого розподілу обов'язків між партнерами та окреслення сфери відповідальності кожного. Модель, коли кожен партнер відповідає за певний компонент проекту, виглядає цілком зрозумілою та логічною, забезпечує рівність партнерів у проекті та спільну відповідальність за досягнення цілей. В такому проекті слід передбачити регулярні робочі зустрічі партнерів, щоб синхронізувати діяльність та розуміти, на якому етапі реалізації перебуває той чи інший компонент. Добрим варіантом буде офлайн-зустріч координаторів від усіх організацій-партнерів на початку проекту – не лише для того, щоб обговорити завдання та дедлайни, а й щоб краще познайомитись одне з одним, налагодити командну роботу. Окрім того, розподіл відповідальності за проведення заходів чи реалізацію завдань між партнерами вимагає ретельного дотримання домовленостей, постійної комунікації та додаткових ресурсів зі сторони організації-координатора.

11

Відкриваємо двері до освіти

Open Doors to Education

НАЗВА ПРОЕКТУ

ВІДКРИВАЄМО ДВЕРІ ДО ОСВІТИ

Організація-виконавець

European Educational Exchanges - Youth for Understanding

Адреса:

Avenue Ernest Cambier 161, 1030 Bruxelles, Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest, BE

Сайт: <https://about.yfu.org/eee-yfu>

Інформація про проект

Джерело: <https://bit.ly/2WLYJR1>

Початок: 01.05.2019

Завершення: 31.05.2020

Ключові слова:

міжкультурне навчання / навчання між поколіннями та навчання протягом життя; нові інноваційні навчальні програми / навчальні методи / розробка тренінгових курсів; молодь (участь, молодіжна робота, молодіжна політика)

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Єразмус+

Партнери:

Fundatia Youth For Understanding Romania (RO), YFU – Serbia (RS), YFU Latvia (LV), Mittetulundusühing YFU EESTI (EE), Suomen Youth For Understanding ry (FI), YFU Slovensko (SK), YFU Austria - Intercultureller Austausch(AT), st YFU Nederland (NL), Youth For Understanding (NO), YFU Uluslararası Eğitim ve Kültür Dan. Ltd. Sti. (TR), Youth For Understanding Poland (PL), YFU CZ, z.s. (CZ), Youth For Understanding Vlaanderen VZW BE), Deutsches Youth For Understanding Komitee E.V. (DE), YFU Bruxelles-Wallonie asbl (BE), YFU France – Echanges et Jeunesse (FR), Youth For Understanding Denmark (DK), Youth For Understanding – Sweden (SE), Asociacija «Tarptautiniai moksleivių mainai» (YFU Lietuva) (LT), Fiatalok a Megértésért Magyarországi Egyesület Youth for Understanding Hungary (HU), Fondazione YFU Italia (IT), Sdruzenie Mladezh Za Razbiralstvo – Balgariya (BG), YFU Espana (ES)

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ .

«Відкриваємо двері для освіти» – це тренінг для тренерів, спрямований на розвиток компетенцій, необхідних для розробки та впровадження успішних міжкультурних заходів з неформальної освіти. Оскільки компетенції у сфері тренінгів та фасилітації є затребувані на ринку праці, очікувалось, що участь у проекті посилить перспективи працевлаштування та розвитку кар'єри учасників, а також підвищить їх самооцінку та впевненість у собі.

Проект мав на меті надати учасникам необхідні інструменти для успішної підготовки та реалізації міжкультурних заходів неформальної освіти для різних вікових груп.

Завданнями тренінгового курсу було:

- посилити компетенції учасників у сфері розробки, реалізації та оцінки навчальних заходів;
- покращити навички учасників у сферах управління груповою динамікою, презентації, комунікації та навички фасилітації;
- підвищити обізнаність учасників щодо новітніх концепцій культури та інноваційних інструментів навчання;
- надати учасникам можливість практичного застосування набутих компетенцій та отримати зворотній зв'язок через підготовку та проведення орієнтацій на місцях для сімей, які приймають учасників молодіжних обмінів;
- посилити співпрацю між членами мережі.

МЕТОДОЛОГІЯ

До участі у 6-денному тренінговому курсі були запрошені 25 учасники – молодіжні працівники та волонтерів, залучених до міжкультурної освіти, або тих, які мали намір бути більш активними у цій сфері. Учасники представляли 22 країни ЄС.

Тренінговий курс поєднав традиційний тренінг для тренерів неформальної освіти з тренінгом з міжкультурних компетенцій та включав практичний елемент відпрацювання здобутих компетенцій під час проведення орієнтацій для сімей, які приймають учасників міжнародних молодіжних обмінів. Таким чином, програма тренінгового курсу дала учасникам можливість на практиці відпрацювати алгоритми підготовки майстерень – нових орієнтаційних сесій для сімей (починаючи від потреб, цілей та завдань через методологію та методи до практичного проведення та оцінки) і включала отримання детального зворотнього зв'язку стосовно контенту та процесу.

Програма тренінгового курсу була розроблена відповідно до принципів неформальної освіти, базуючись на моделі навчального циклу Колба. Комбінація досвіду, теорії, практики та рефлексії сприяла досягненню навчальних цілей.

Організатори використовували різноманітні методи неформального навчання, такі як інформація від тренерів, симуляції та рольові ігри, постановки, форум-театр, використання художніх засобів, різноманітну візуальну додаткову інформацію (відео, фільми, фотографії, графіку та малювання на фліпчартах), підготовку та проведення майстерень учасниками, мозковий штурм, енерджайзери, дискусії, технологію відкритого простору, Світове кафе та креативне мислення (у малих та великих групах). Рефлексійні групи дали можливість зібрати зворотній зв'язок від учасників, який використовувався для коригування програми відповідно до потреб учасників.

Для посилення контактів між організаціями-членами мережі використовувався «організаційний базар», де кожна організація представляла себе, та міжкультурний вечір.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Програма тренінгового курсу

День приїзду учасників завершився вечірнім неформальним відкриттям та сесією знайомства.

У перший робочий день тренінгового курсу були представлені його цілі, після чого відбулася сесія збору очікувань та побоювань, а також серія завдань на побудову команди. Після обіду було представлено концепцію неформальної освіти, окреслено сферу відповідальності тренерів, та проведено вступ до навчальних цілей міжкультурного навчання організації.

Протягом другого дня учасники ознайомились із сучасними концепціями культури (виходячи із останніх досліджень у міжкультурній сфері) та основами навчання дорослих. Після обіду вони ознайомились із моделлю очікуваних навчальних результатів для орієнтаційних програм, навчальним циклом та стилями навчання.

У третій день учасники досліджували, що для них значить бути тренерами, свої сильні та слабкі сторони як фасилітаторів, а потім детальніше ознайомились із інструментами для розробки тренінгових сесій (потреби – ціль – завдання – метод – реалізація – оцінка) та управління груповою динамікою. Вони також мали можливість покращити та відпрацювати свої комунікаційні навички.

Четвертий день був присвячений основам візуальної фасилітації, практиці публічного виступу та відпрацюванню навичок проведення дебрифінгів, а також порадам та підказкам щодо менеджменту навчальних заходів.

У п'ятий день після короткого вступу учасники об'єдналися в команди та працювали над розробкою своїх майстерень для приймаючих сімей, використовуючи компетенції, які вони здобули протягом тижня. Таким чином, цей день був присвячений підготовці нових орієнтаційних сесій на основі методичного посібника, розробленого у 2017 році.

Шостого дня учасники провели міжкультурні орієнтації для приймаючих сімей в Осло. Проведення цих майстерень було можливістю відпрацювати навички фасилітації та публічного виступу, а також отримати зворотній зв'язок та провести оцінку своєї майстерні.

У сьомий день учасники провели рефлексію щодо компетенцій, які їм необхідно розвивати в майбутньому та розробили плани на майбутнє, включаючи взаємну підтримку.

Результати проекту

- Нові плани сесій орієнтаційних зустрічей для приймаючих сімей, які будуть використовуватись організаціями-партнерами для забезпечення можливостей навчання протягом життя для усіх приймаючих сімей;
- Вдосконалені тренерські компетенції 25 молодих фасилітаторів та тренерів
- Проведено міжкультурну орієнтацію для приймаючих сімей.

Тренінговий курс посилив співпрацю організацій-членів мережі та окремих представників глобального співтовариства, спираючись на багатство різноманітних міжкультурних традицій учасників, а також сприяв обміну кращими практиками.

Прямий вплив на учасників полягав у посиленні компетенцій для проведення якісних заходів неформальної освіти та можливості бути залученими до проведення міжкультурних майстерень, семінарів та орієнтацій. Цей тренінговий курс також відкрив дорогу для професійного та кар'єрного розвитку молодим тренерам, оскільки вони отримали можливість застосувати свої компетенції в молодіжних організаціях для отримання досвіду, необхідного для працевлаштування у державному та приватному секторі. Також такі тренінги є надзвичайно доброю можливістю для особистого та професійного розвитку тих, хто хоче працювати (в тому числі на волонтерських засадах) у сфері навчання і тренінгів.

Організації-партнери підвищили якість своїх заходів неформальної освіти, які вони пропонують учням, молоді, приймаючим сім'ям і зможуть пра-

цювати з новими методологіями для поширення міжкультурного порозуміння, взаємоповаги та соціальної відповідальності через навчальні обміни для молоді, сімей на громади.

КОМЕНТАР

Проект є прикладом ще одного популярного формату проектів програми Еразмус+, які відкриті, в тому числі, і для партнерів з України – тренінгового курсу для молодіжних працівників. В даному випадку тренінг був спрямований на навчання тренерів, які в подальшому застосовуватимуть здобуті компетенції у роботі з молодими людьми та сім'ями, у яких живуть школярі під час молодіжних обмінів.

Структура тренінгового курсу є класичною для заходів такого типу і включає сесії на визначення навчальних потреб та інтеграцію групи, модулі, пов'язані із отриманням нової інформації та відпрацюванням нових вмінь, підготовку до практичного застосування нової інформації та навичок, власне саме практичне завдання, зворотній зв'язок та оцінку. Така схема дозволяє якнайкраще досягти цілей навчання та формування компетенцій, які складаються із знань, навичок та ставлень та ведуть до зміни поведінки.

За тематикою цей проект перегукується із проектом «Мій шлях, твій шлях, наші спільні культурні ідентичності», що також представлений у цій збірці. Обидва проекти мають однакову велику мету – зробити так, щоб під час міжнародних молодіжних обмінів не виникало непорозумінь, пов'язаних із культурними особливостями приймаючої сторони та гостей. Однак, якщо у проекті «Мій шлях, твій шлях, наші спільні культурні ідентичності» організатори-партнери працювали безпосередньо з учасниками молодіжних обмінів, то у проекті «Відкриваємо двері до освіти» акцент зроблено на навчанні тих, хто далі працюватиме із молодими людьми та приймаючими сім'ями. Таким чином забезпечується мультиплікаційний ефект проекту, коли один захід може мати вплив на роки вперед.

Цікавим є і вибір групи, яка допомагала учасникам тренінгу відпрацьовувати отримані навички. Члени сімей, у яких живуть школярі з інших країн під час молодіжних обмінів, – це люди, які чи не найкраще знають особливості міжкультурних обмінів та адаптації дітей та підлітків у новій культурі, навіть на не дуже тривалий час. Саме члени приймаючих сімей можуть найкраще розповісти, які рекомендації чи інструменти працюють у кожному конкретному випадку, а їх участь у орієнтаційних сесіях, якщо тільки вони не вперше беруть участь у програмі, збагачує як фасилітаторів, так і інших учасників. Тренер чи фасилітатор, відкритий до навчання від групи, може почерпнути багато нового під час таких сесій. І зворотній зв'язок від таких учасників – це, здебільшого, чіткі рекомендації, засновані на власному досвіді.

Українським організаціям, які мають бажання організовувати тренінги для тренерів у сфері неформальної освіти у культурі, для культури чи через культуру, рекомендуємо проаналізувати структуру тренінгу та визначити, які тренінгові сесії будуть спрямовані на формування одної чи декількох складових компетенції. Не зайвим буде нагадати, що програма тренінгу формується на основі аналізу потреб потенційних учасників, а методики неформальної освіти передбачають навчання через дію, досвід та максимальне використання ресурсу групи.

ДЕМОКРАТИЧНЕ ГРОМАДЯНСТВО

Уривок із статті Майкла Макайя «Шлях до демократичного громадянства»

Якщо хтось хоче бути демократичним громадянином, він перш за все повинен усвідомити себе як індивідуальність. Розвиток самоусвідомлення багатьох людей, що живуть разом, є передумовою будь-якої демократичної політичної організації. У відповідь на запитання «Хто ви?» демократ починає свою відповідь з підмету «Я» — і ніколи «Ми». Суть цього уявлення про себе як «Я» є спадково цінною, початковою точкою і джерелом інших ціннісних почуттів.

Але насправді ми знаходимо себе не поодинокими, а серед різноманітності інших людей, які здається, мають всередині такі ж, як і наші, почуття самоусвідомлення. Індивідуальність — це не ізоляція автономності, відчуття себе у світі, що сам не має почуттів. Швидше, це є «особистість-серед-інших», що існує в контексті більшості. Політика, яка є життям в громадській сфері, бере початок з цього елементарного кількісного факту. Дух демократії починається з усвідомлення, що інтереси чи бажання багатьох особистостей часто збігаються.

І це не є аналогічним до думки, що існують інтереси, які ми випадкового поділяємо. Замість цього, походження будь-якої колективної думки має коріння в особистості, і громадська сфера залишається впевненою у «випадковості» збіжності інтересів особистостей. Усвідомлення себе як особистості може бути визначене як людяність, або відчуття себе справжньою людиною. Щоб зберегти моє власне інстинктивне почуття самоцінності, я поширю свою концепцію людяності на всіх інших особистостей. Люди як такі заслуговують на повагу та моральну уважність, і не за допомогою властивості якоїсь іншої якості, як, наприклад, їх членство у будь-якій групі або приналежність до певного класу. Треба завжди чітко розрізняти поняття індивідуальності та ролі: індивідуальність є унікальною, вона докорінно міститься в конкретній особі, вона ближча до людини, ніж її славне ім'я. Ролі, з іншого боку, є численними, вони адаптуються чи обираються в різних ситуаціях і завжди належать до основних категорій, але в той же час вони відокремлюються від особи. Індивідуальність є «Я» — суб'єкт; ролі — це що «Я» є, або об'єкт.

12

**Спадщина –
ландшафти –
перспективи**

Patrimoines -
Paysages -
Perspectives

НАЗВА ПРОЕКТУ

СПАДЩИНА – ЛАНДШАФТИ - ПЕРСПЕКТИВИ

Організація-виконавець

Lycée Nic-Biever Dudelange

Адреса:

rue du Parc 28 , 3542 Dudelange , Luxembourg , LU

Сайт: lnbd.lu

Інформація про проект

Джерело: <http://erasmus.lnbd.lu/>

Початок: 15.12.2015

Завершення: 14.12.2017

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Еразмус+

Партнери:

Romain-Rolland-Gymnasium (DE), Istituto Istruzione Secondaria Superiore Vittoria Colonna (IT), Ecole Nationale Supérieure d'Architecture Paris Val de Seine (FR)

Ключові слова:

інноваційний план навчання / навчальні методи / розробка тренінгових курсів; педагогіка та дидактика; креативність і культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Зустріч та протистояння трьох різних європейських реалій, представлених містами трьох загальноосвітніх шкіл, які брали участь у проекті, Дюделанж (Люксембург), Ареццо (Італія), Берлін (Німеччина), стали відправною точкою нової дидактики та нового навчального досвіду. Учнім було запропоновано обмінятися зі своїми колегами знаннями про природу та особливості навколишнього середовища, а також характеристиками свого міста з архітектурної, урбаністичної, економічної та соціальної перспектив. Перспектива підлітка, яка багато в чому відрізняється від перспективи дорослих, дозволяє подивитись на оточення під неочікуваним та інноваційним кутом.

Завданнями проекту було:

- розвинути у молоді ставлення більш досвідченого та відповідального європейського громадянства;
- вдосконалення набору навичок ІКТ;
- вдосконалення французької мови: «Ми вивчаємо іноземну мову лише тоді, коли є що сказати!» (Даніель Пеннак);
- розвиток вміння моделювати та представляти складну інформацію на міському, культурному та соціальному рівні;

- розвиток вміння співпрацювати у міжнаціональній групі;
- створення умов для критичного осмислення власного середовища середовища партнерів, завдяки точним категоріям інтерпретації (історичної, художньої та ін.).

Додатково метою також був розвиток взаємодії молодих людей зі світом поза шкільною екосистемою (ділове середовище, політичні представники, громадські організації та культурний сектор тощо).

МЕТОДОЛОГІЯ

Учасниками проекту були школярі 15-17 років з трьох класів, по одному з кожної партнерської школи, у співпраці з викладачами та студентами Національної вищої школи архітектури Валь-де-Сен у Парижі. Учнім запропонували розповісти своїм одноліткам про природу та особливості своєї місцевості з архітектурної, економічної та соціальної точок зору. Мовою спілкування, яка використовувалась під час проекту, була французька.

Проект складався із онлайн та офлайн заходів. Школярі взяли участь у трьох молодіжних обмі-

нах у кожній з країн-учасниць проекту: в Ареццо (травень 2016 р.), Берліні (листопад 2016 р.) та Дюделанжі (травень 2017 р.). Між цими зустрічами молоді люди працювали віддалено у малих шестиособових групах - по двоє учнів з кожної країни, де кожен з них відповідав за окремий аспект загальної теми (спадщина - ландшафти - перспективи). Учні готували інтерв'ю з важливими для них людьми у своєму населеному пункті або із «пересічними» людьми, щоб зібрати корисну інформацію та матеріал для дослідження. Для кращого відображення «місцевої» реальності використовувались ілюстрації та відео.

Збираючи інформацію, розставляючи пріоритети та інтерпретуючи інформацію щодо вивчення культурної та міської спадщини, молоді люди поступово формували сучасне, а також майбутнє бачення навколишнього світу.

Наприкінці проекту всі результати були представлені під час виставки, яку підготували самі учні.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Ідея координаторів проекту полягала в тому, щоб створити молодим людям простір для рефлексії над питаннями: що залишилось від нашої історії та минулої культури? Що ми бачимо сьогодні і як наша спадщина вплинула на сучасну реальність? А що буде далі?. Кожна група розкрила своє бачення майбутнього – виключно французькою мовою – використовуючи ІТ-навички, які школярі отримали під час навчання, організованого студентами Національної вищої школи архітектури Валь-де-Сен у Парижі. Одна група молодих людей організувала інтерв'ю в Берліні та відредагувала остаточні кадри; друга розробила 3D-реконструкцію берлінської промислової палати; третя група створила відео-путівник колишнього промислового об'єкту в Люксембурзі.

Учасники проекту створили **32 унікальні тематичні маршрути**, які охоплюють міські, історичні, художні та / або соціально-економічні виміри трьох середовищ Ареццо, Берліна та Дюделанжа. Продукти включають ігрове відео, записи

інтерв'ю, анімацію стоп-кадру з аудіо-коментарями, комікси, анімаційні замальовки, віртуалізацію Panotour 3D, презентації у Powerpoint або Prezi, Інтерактивні карти Thinglink.

Національна школа архітектури в Парижі Валь-де-Сен підготувала серію з **6 навчальних посібників**, відкритих для всіх бажаючих. Посібники включають такі теми:

- віртуальні тури,
- панорами,
- Sketch-Up (програмне забезпечення),
- Autopano Giga (програмне забезпечення),
- Panotour Pro (програмне забезпечення).

У рамках проекту учасники також розробили **марку**, яка художньо інсценує архітектурну спадщину чотирьох партнерів. Ця марка була надрукована завдяки Пошті Люксембургу, має офіційну цінність і була безкоштовно поширена разом з листівками, виготовленими студентами в рамках молодіжного обміну, під час заключної виставки проекту.

На офіційному веб-сайті проекту (<http://erasmus.lnbd.lu/>) представлені усі продукти проекту: путівники та відеотури, віртуальну екскурсію заключною виставкою, короткий опис використаних інструментів та програмного забезпечення, стандартні анкети, статті у пресі, звіти.

КОМЕНТАР

Проект «Спадщина – ландшафти – перспективи» є зразком успішного поєднання в одній ініціативі декількох цілей саме:

- дослідження та промоція культурної спадщини своєї країни;
- налагодження співпраці між загальноосвітніми школами та закладом вищої освіти;
- вивчення іноземної мови.

У проекті застосовувалась цікава інноваційна методика залучення молодих людей до навчання через дослідження культурної спадщини. Використання широкого спектру цифрових технологій для реалізації дослідницьких молодіжних проектів посилювало мотивацію школярів, які

виросли у цифровому світі. Елементи змагання привносились за рахунок роботи в командах, а сама структура команд, до яких входили учасники з різних країн, сприяла не лише розвитку навичок спільного творення, а й забезпечувала пізнання інших культур.

В Україні реалізація такого проекту має широкі перспективи. Методика підготовки віртуальних турів своєю місцевістю може бути застосована у формальній та неформальній освіті – під час вивчення історії краю, на уроках іноземної мови або під час молодіжних обмінів, таборів чи тренінгів. Проект має потужний міждисциплінарний компонент та може бути використаний як загальношкільна ініціатива, спрямована на промоцію своєї місцевості.

Подібний проект також має потенціал міжнародної співпраці навіть тоді, коли переміщення між країнами є обмеженим, як, наприклад, під час карантинних обмежень. За наявності партнерської школи чи молодіжного осередку за кордоном,

можна організувати дистанційну співпрацю за схемою, описаною в проекті, визначивши одну робочу мову проекту (наприклад, англійську). Це допоможе посилити міжнародні контакти і дасть школярам стимул до вивчення іноземної мови.

Загалом такий онлайн-проект є досить бюджетним та не вимагає значних коштів, за винятком технічного забезпечення. За наявності комп'ютерного класу, для вивчення цифрових інструментів можна використовувати їх безкоштовні версії, а до проведення занять запрошувати студентів місцевих вузів. Вивчення історії рідного краю є частиною шкільної навчальної програми, так само як і іноземна мова. Використання методології, представленої в описаному проекті, може стати доповненням до вже готових методичних розробок вчителів. У випадку ж залучення додаткового фінансування, можна організувати офлайн-зустрічі учасників для мережування, обміну досвідом та планування подальшої співпраці.

13

Ритм – це життя

Rhythm is Life

НАЗВА ПРОЕКТУ

РИТМ – ЦЕ ЖИТТЯ

Організація-виконавець

Matissa Belgium

Адреса:

rue de la Perche 6 , 1060 Saint-Gilles , Région de
Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
BE

Інформація про проект

Джерело: <https://bit.ly/3mKMK0A>

Початок: 04.07.2019

Завершення: 03.09.2019

Фінансування:

Європейська комісія в рамках
програми Еразмус+

Партнери:

Partage en Couleurs ASBL VZW (BE), Jeune Unite
de Noisy (FR) , Shate (EE)

Ключові слова:

інклюзія – рівність; соціальний діалог; креатив-
ність та культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Проект «Ритм – це життя» – це молодіжний про-
ект, де молоді люди є акторами та речниками.
Рух, танець та ритм є лише засобами для само-
вираження цих молодих людей в процесі діалогу
довкола центральної теми: соціальної інклюзії.
Молоді люди дали визначення суспільства, в яко-
му вони живуть, двома реченнями:

*«Суспільство розділяє людей, і ті, хто є виключени-
ми, мають небагато засобів для самовираження.
Для нас, молодих людей, рух тіла - це єдиний спосіб
зробити так, щоб нас почули, тому ... замість того,
щоб розділитися, ми хочемо об'єднатися через
мистецтво та культуру.»*

Метою проекту є створення простору для мо-
лодих людей із вразливих та неблагополучних
груп у Бельгії, Естонії та Франції. Ідея була в тому,
щоб використати людське тіло як універсальний
інструмент для вираження через рух, щоб об'єд-
нати учасників та обміняти досвідом танцю,
молодіжної Європи, виключення. Автори проекту
також прагнули створити простір для нового дос-
віду та дати можливість молодим людям показати
на відкритій сцені у Брюсселі те, що вони хочуть

показати світові. Це мало дати можливість усім
молодим людям, спільним інструментом яких
є міське мистецтво, оцінити себе як молодих
митців, а також використати публічний простір
як область спілкування та соціальної інтеграції.

Усі учасники молодіжного обміну були молоді
люди (15-30 років) з Франції, Бельгії та Естонії –
вихідці з груп ризику, які проживають у мульти-
культурних або неблагополучних районах своїх
міст. Всього до проекту було залучено понад 60
учасників, яких супроводжували 6 дорослих.

МЕТОДОЛОГІЯ

Організації-виконавці в рамках проекту пропону-
вали молодим людям відкрити нові можливості
для самовираження через танець, музику, радіо
та мистецтво. Учасникам у проекті пропонува-
лось поговорити про їхній досвід, та подумати
над складними для них питаннями про те, ким
вони є та якою є їхня ідентичність, адже молоді
люди, що зростають серед багатьох культур, на-
магаються підробити власну ідентичність. Саме

тому молодіжний обмін відбувався у багатокультурному Брюсселі.

За допомогою руху учасники кидали виклик місту та загальним ідеям, які живуть у ньому. Вони використовували свій досвід виключення, щоб пройти через місто за допомогою універсальної мови тіла. Завдяки цьому досвіду учасники мали змогу висловити свій досвід відторгнення, але також і можливості для включення через культуру та мистецтво. Вони отримали майданчик для художнього висловлення та платформу для щовечірніх діалогів під час обміну.

Водночас команда проекту прагнула посилити спроможність та мотивувати молодих людей брати на себе лідерські ролі у своїх громадах після повернення додому. Учасники відповідали за організацію змагань, ігор та танцювальних майстер-класів під час щорічного заходу «Сплеск», який проходить у районі Сен-Жіль у Брюсселі під час літніх канікул, та включає організацію різноманітних спортивних подій для дітей та підлітків. Їм було запропоновано використати отриманий досвід для подібних проектів у їхніх громадах.

Учасників обміну також запросили показати свої шоу та обмінятися досвідом під час 8-го фестивалю «Urban Street Dance» («Вуличні танці міста»), що проводиться організацією-координатором Matisa Belgium у серпні. На цьому заході усіх – від професійних танцівників, акробатів до звичайних перехожих – запрошують виходити на сцену і виражати себе. Учасники обміну мали можливість розповісти про те, що вони вивчили протягом тижня, перед більш як тисячею глядачів. Окрім того, була організована виставка фотографій учасників, зроблених у попередні дні молодіжного обміну (після майстерні, що проходила професійним фотографом). Це дало молодим людям можливість поекспериментувати з новими вимірами самовираження. Учасники також забезпечували промоцію заходу та вирішували, яким чином вони будуть це робити.

За підсумками проекту учасники підвищили власну самооцінку, усвідомили свої навички та виразили себе. Під час молодіжного обміну молоді люди

спілкувались англійською мовою, що покращило їх мовні навички. Для організацій-партнерів проект став можливістю обмінятися досвідом та методами, що використовуються в молодіжній роботі.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Проект складався з 2 основних частин:

1. **Зустріч організацій-партнерів** перед молодіжним обміном. Завданнями зустрічі було налагодити процес співпраці, обговорити головну програму та цілі обміну, узгодити методологію творчих майстерень.
2. **Молодіжний обмін**, який складався з мистецьких (танець, хіп-хоп, сучасний танець, фокуси, робота на радіо та з відеоконтентом) та культурних творчих майстерень, а також неформальних заходів, спрямованих на розвиток вмінь самооцінки та оцінки заходів (навчання через дію).

Під час молодіжного обміну учасники мали свої обов'язки. Вони відповідали за організацію «культурного вечора», під час якого кожна країна представляла себе, готувала десерт та презентувала типовий танець. Учасники також відповідали за проведення енерджайзерів і мали можливість продемонструвати свої вміння під час майстерень. Такий підхід посилив спроможність молодих людей брати на себе відповідальність за власне життя після закінчення проекту.

Молодіжний обмін був, насамперед, міжкультурним. Учасники входили у контакт з різними культурами та отримували поглиблені знання щодо відмінностей та точок дотику між їхніми країнами та культурами. Вступаючи у контакт з іншими культурами, учасники починали краще розуміти свою власну культуру та культури, в яких вони росли. Молоді люди розмірковували над впливом культури на їхню ідентичність, краще пізнавали себе та розуміли інших.

Учасники також познайомились з різними моделями самовираження (різні стилі танцю, музики, фотографія) і навчились один у одного. Вони мали можливість експериментувати з методами та

творити, а також показати це під час шоу у місті наприкінці молодіжного обміну.

Під час проекту учасники мали багато можливостей розпочати діалог з різними групами (людьми, які приймають рішення, людьми з вулиці, відвідувачами заходу «Вуличний танець міста» та ін.). Обмінюючись досвідом через танець та діалог, молоді люди краще пізнавали багатство різноманітності Європи та можливості, які відкриваються, коли різні групи збираються разом.

КОМЕНТАР

Сильною стороною проекту «Ритм – це життя» є його спрямованість на подолання стереотипів щодо молодих людей з груп ризику, а також демонстрація того, що вулична культура також є складовою культурного життя.

За результатами декількох оцінок молодіжних програм Європейського Союзу, що проводились за результатами циклів програм «Молодь в дії» (2007-2013), молодіжні обміни та тренінги сприяють професійному та особистому розвитку молодих людей, стимулюють їх інтерес до проблем та потреб суспільства, допомагають прийняттю учасниками культурної різноманітності Європи та їхньому включенню у суспільство. Проекти мобільності дають кращі ефекти для молодих людей з меншими шансами, аніж для їх благополучних однолітків (які також можуть легко знайти міжнародні можливості будь-де).

Для України в контексті даного проекту буде цікавим розуміння поняття інклюзії програмою Еразмус+. Європейські молодіжні програми завжди намагалися бути інклюзивними для усіх молодих людей, особливо для вихідців із груп ризику. В керівництві до програми Еразмус + ви-

користовується термін «молоді люди з меншими шансами», під яким розуміються молоді люди, які перебувають у не вигідному становищі порівняно зі своїми однолітками, оскільки вони стикаються з одним або кількома із семи факторів виключення: інвалідність, проблеми зі здоров'ям, труднощі в освіті, культурні відмінності, економічні, соціальні та географічні перешкоди. Ці фактори можуть створювати бар'єри для включення молодих людей у суспільство (наприклад, освіта, ринок праці, житло, охорона здоров'я, громада).

Участь у міжнародному проекті та зустрічі з людьми з різних культур є поштовхом для розвитку впевненості у собі, особливо для молодих людей з меншими шансами, які, можливо, ніколи раніше не були за кордоном, на відміну від молодих людей з благополучних сімей. Більше того, проект, де молоді люди з меншими шансами виражали себе через танець на вулицях великого міста під час фестивалю перед тисячами глядачів, безумовно має потенціал стати одним з найбільш яскравих спогадів юнацьких років.

Безумовно, реалізація такого проекту передбачає багато викликів: вміння працювати з молоддю із груп ризику; подолання внутрішніх бар'єрів недовіри та страху у всіх, хто залучений до проекту, включаючи координаторів; організація та логістика великих заходів на відкритому просторі тощо. Саме тому, подібні проекти вимагають доброї партнерської співпраці професіоналів у цих та інших сферах. Мотивацією до їх реалізації може стати розуміння, що подібні проекти допомагають молодим людям вирішити, що вони хочуть робити зі своїм життям та стати їм компасом у майбутнє. Для громади це може означати зменшення соціальної напруги та залучення усіх без винятку мешканців до спільного творення майбутнього.

#PROD

14

February 28,

St'ART

St'ART

Spon

Revulytics

mixpanel

Adobe

APPTIMIZE

balsamiq

productboard

НАЗВА ПРОЕКТУ

St'ART**Організація-виконавець**

PRISM - Promozione Internazionale Sicilia - Mondo

Адреса:

via Alberto Moravia 24, 93100 Caltanissetta, Sicilia, IT

Сайт: www.associazioneprism.eu

Інформація про проект

Джерело: <https://bit.ly/3nRrRSO>

Початок: 18.06.2014

Завершення: 28.02.2015

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Еразмус+

Партнери:

Sojuz na izvidnici na Makedonija (MK), Sirvintu meno mokykla (LT), Stichting Hogeschool Rotterdam (NL), Jaunatnes attistibas un sadarbibas multikulturala apvieniba (LV), Association «Professional Forum for Education» (BG), Fundatia Activity Pentru Resurse Umane Si Dezvoltare Durabila (RO)

Ключові слова:

навчання підприємництву; креативність та культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Проект – це 7-денний молодіжний обмін в рамках програми Еразмус+, компонент КА1 – Мобільність для молоді, який залучив 42 молодих людей та молодіжних лідерів з країн організацій-партнерів. Основним фокусом було мистецтво та культурні традиції, поєднані із можливостями для розвитку підприємницьких ініціатив у цій сфері.

Проект виник із розуміння того, що Європа є надзвичайно багатою територією у розрізі культурної спадщини. Кожна нація, яка є частиною Європи, відображає живильне тло історії та сучасний ресурс для культурного розвитку, представляючи історію людей. Як задекларовано в рамках Програмного документу європейської співпраці у сфері молоді (2010-2018), Європа повинна відкривати молодим людям підприємництво як життєздатну та перспективну майбутню кар'єру. У цьому аспекті проект «St'ART» фокусується на можливостях, пов'язаних із зростанням та розширенням сектору мистецтва та творчості, його сильним взаємозв'язком з молодіжною культурою та його потенціалом для молодіжного підприємництва.

У проекті ставились такі **завдання**:

- Обмінятись досвідом та практиками у мистецькій сфері, залучаючи молодих людей з різних культурних контекстів та з різних середовищ Європейського Союзу;
- Підвищити обізнаність молодих людей щодо потенціалу мистецтва та культурних традицій як каталізатора для інклюзивного та сталого зростання;
- Сприяти розробці міжнародних підприємницьких ініціатив, сфокусованих та цінностях мистецтва;
- Створити творчий простір для міжкультурного діалогу між молоддю та організаціями, формування середовища для подальшої співпраці та створення мереж, експериментуючи з тим, як мистецька освіта та художнє вираження можуть бути ефективними для розширення можливостей молодих людей та залучення їх до активного громадянства.

МЕТОДОЛОГІЯ

Ключовими темами та підходами проекту були: мистецтво та неформальна освіта, навчання підприємництву, навчання «рівний-рівному» та навчання, засноване не співпраці.

На початку учасникам запропонували поділитися своїми знаннями про тему – мистецтво та культурну спадщину. Далі учасники обмінювались інформацією стосовно сучасних підприємницьких реалій у їхніх країнах у сфері популяризації мистецтва та культури. Наприкінці всі разом розробили європейський путівник найбільш інноваційних підприємницьких ініціатив у секторі мистецтва. На кожному етапі учасники працювали в групах, що дозволило посилити співпрацю та взаємне навчання молодих людей.

Молоді люди працювали пліч-о-пліч, збагачуючи одне одного завдяки своїм особливим інтересам та підходу, заснованого на співпраці. Мотиваційні діалоги, співпраця та спільна творчість дозволили розвинути навички ефективного використання знань, отриманих з різних джерел, а також навички співпраці у мультикультурній групі для розробки спільних ініціатив. Основний акцент було зроблено на методах неформального навчання, які включають учасників у спільну діяльність через творчі майстерні, рефлексійні групи, тематичні дослідження. Крім того, учасникам було запропоновано безпосередньо випробувати декілька методів неформального навчання для мистецької освіти, що дозволило їм сформувати ключові компетенції та відпрацювати інструменти, які вони зможуть використовувати у своїй щоденній роботі.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Окремі навчальні сесії в рамках проекту включали:

- 1. Дослідження культурного різноманіття** через візуальну комунікацію. Учасникам представили техніку портрету, показуючи набір прикладів (фото-журналізм, портрети людей, що живуть на вулицях, фігурна керамічна скульптура, портрети епохи Просвітництва, гібриди людей та

тварин, портрети різних художніх течій тощо). Далі учасникам запропонували попрацювати в парах над підготовкою портретів одне одного, відображаючи риси обличчя, вирази, емоції та аспекти культурної ідентичності. Наприкінці сесії відбулася презентація робіт та підсумкове групове обговорення. Цей модуль допоміг учасникам усвідомити цінність культурного різноманіття.

2. Маски та стереотипи. Ця творча майстерня допомогла учасникам зрозуміти, як на них відображаються культурні сценарії, за якими вони живуть, як їх бачать інші, як вони ідентифікують себе з перспективи цих культурних сценаріїв. Таке розуміння формувалось у процесі підготовки учасниками своїх масок. На зовнішній частині маски молоді люди зображали те, як, на їх думку, їх бачать інші, а внутрішню – те, як вони бачать себе, своє «Я». Така вправа допомогла молодим людям зрозуміти, як вони відрізняються від тих стереотипів, які інші люди пов'язують з їх соціальною маскою.

3. Соціально-культурний бізнес-план. Цей блок допомагав учасникам розробити бізнес-план, переводячи проблеми та потреби громади у ідеї для успішних соціальних та культурних бізнес-можливостей. Після ознайомлення та обговорення декількох прикладів бізнесу, учасники об'єдналися у малі групи, в яких вони вивчали інструменти, необхідні для підготовки бізнес-плану, та обмінювались бізнес-ідеями. Наприкінці сесії кожна група презентувала свій бізнес план та отримала зворотній зв'язок від інших.

Учасникам була запропонована така **структура бізнес-плану**:

- контекст
- проблеми та можливості
- місія
- теорія змін
- наша пропозиція
- команда
- стратегія
- заходи та послуги
- вимірювання результатів
- ризики
- фінансовий план

4. Форум-театр або Театр пригноблених – інтерактивна методика, спрямована на вирішення соціальних проблем. Суть цієї методики полягає в тому, що в рамках запропонованої вистави учасники та учасниці шукають шляхи вирішення проблеми чи виходу зі складної життєвої ситуації.

Глядачам пропонують подивитись коротку виставу, після якої відбувається обговорення проблеми та її наслідків для суспільства. Далі глядачам пропонується ще раз подивитись виставу та зупинити її на сцені в момент, коли можна покращити ситуацію. Глядач чи глядачка, які зупинили виставу, займають місце акторів, які грають пригноблених персонажів, та показують, як, на їх думку, треба себе поводити, що робити для зміни ситуації на краще.

Під час участі в форум-театрі глядачі та глядачки можуть не лише познайомитися з ситуацією, а й розробити алгоритм, створити модель успішної поведінки у складній, на перший погляд безвихідній, ситуації. Форум-театр завжди має на меті стимулювати дискусію (у формі дії), щоб показати альтернативи, дати можливість людям «стати головними героями власного життя».

Результати:

- 42 учасники (молоді люди та молодіжні лідери) сформували компетенції у сфері мистецької освіти та соціального підприємництва
- молоді люди обмінялися досвідом та перспективами інноваційних підприємницьких ініціатив у секторі мистецтва
- посилено міжкультурний діалог та співпрацю між молодими людьми та організаціями, що працюють з молоддю.

Вплив

Молоді люди дізналися більше про світ підприємництва та його можливості, пов'язані із сектором культурної спадщини, повірили в себе та стали більш ініціативними. Більше того, учасники обміну стали частиною міжнародної мережі, спрямованої на специфічний сектор, що дозволить їм здобувати досвід у цій сфері в майбутньому.

КОМЕНТАР

Промоція та посилення креативних індустрій та розвиток підприємництва у сфері культури є передумовою для підвищення якості культурних продуктів через зростання конкуренції, впровадження інновацій, створення нових робочих місць та розвитку культури загалом. Наявність кількох потужних донорських програм, які підтримують подібні ініціативи, дає підстави говорити про реалістичність планування та реалізації таких програм в Україні.

Аналіз підприємницьких ініціатив та елементів менеджменту у культурних та креативних індустріях, вплив економічних, соціальних та структурних змін на культурне підприємництво, дослідження кращих практик культурного підприємництва, міждисциплінарний підхід, що об'єднує питання менеджменту, соціології, психології, інновацій у креативних індустріях, планування підприємницьких ініціатив у сфері культури на різних рівнях – від школи чи громади до всеукраїнських чи міжнародних – це лише невеликий перелік тем, які можуть лягти в основу проекту.

Окрім підприємницького блоку, команда проекту креативно підійшла до роботи з гнучкими навичками учасників: самопізнанням, самовдосконаленням, розумінням власної ідентичності. Ідея створення масок дуже символічна навіть з перспективи мовного звороту «зняти маску». Така потужна вправа, яка до того ж використовує мистецькі техніки, буде доречною у багатьох тренінгах, метою яких є осмислення учасниками власного «Я». Єдиним застереженням є рекомендація не використовувати вправу у перший день тренінгу, оскільки вона вимагає від учасників відкриватися перед іншими, а для цього в групі вже повинна бути побудована базова довіра. Без такої підготовки вправа може бути досить травматичною або не дати бажаного ефекту.

В описаному проекті цікавою є мета використання форум-театру, а саме – пошук проблем та потреб, на вирішення та задоволення яких може бути спрямована діяльність соціального підприємства у сфері культури. Адаптація такої практики може бути дуже доречною для планування бізнесу у сфері креативних та культурних індустрій.

15

**Urban Art & Co:
Сила навчання через
урбаністичне мистецтво**

Urban Art & Co:
The Power of Education
through Urban Art

НАЗВА ПРОЕКТУ

URBAN ART & CO: СИЛА НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ УРБАНІСТИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Організація-виконавець

Lux Urban Culture

Адреса:

6, rue Abbe Jules Lemire , 4208 Esch-sur-Alzette , LU

Сайт: <http://www.bfi-ooe.at>**Інформація про проект****Джерело:** <http://art-square.org/index.php/urban-art-co-2019/>

Реалізується щороку

Фінансування:

Європейська комісія в рамках програми Єразмус+

Партнери:

змінюються залежно від року

Ключові слова:

ієвропейське громадянство, обізнаність про ЄС та демократію; доступ для людей з меншими шансами; креативність та культура

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Щорічний тренінговий курс «Сила освіти через урбаністичне мистецтво» проходить у Люксембурзі та об'єднує молодіжних працівників, молодіжних консультантів та коучів з країн ЄС. В ході проекту учасники формують набір навичок, які вони можуть застосувати для використання урбаністичного мистецтва як інструменту роботи з молодими людьми у майбутньому. Щороку тренінг має спеціальний фокус на соціально важливій темі – активне громадянство, участь, інклюзія тощо.

У травні 2019 року тренінг був присвячений міським просторам. 24 художники, освітяни, молодіжні працівники та культурні оператори досліджували, як мистецтво може змінювати міські простори та розробляли нові методи поєднання міського мистецтва, активного громадянства та відновлення публічних просторів.

Завдання проекту:

- включити різних гравців (митців, освітян та молодіжних працівників) у спільне переосмислення публічних просторів;

- посилити співпрацю між освітянами та громадським сектором у міжнародному вимірі;
- поширити кращі практики та кейси впливу навчання протягом життя на реформи політик (наприклад, план дій для інтеграції);
- посилити міжнародний вимір освіти, навчання та культури.

Запланований на 2020 тренінг планувалось спрямувати на промоцію активного громадянства, роботу над темами концепцій громадянства, прав, які дає європейське громадянство та обов'язків що виникають на місцевому, регіональному, національному та європейському рівнях. Серед цілей також був розвиток солідарності та промоція толерантності серед молодих лідерів, особливо для посилення соціальної однорідності Європейського союзу. Тренінговий курс ставив за мету започаткування діалогу між різноманітними групами у суспільстві та між різними поколіннями, включаючи молодих людей, художників, політиків, консерваторів та лібералів.

МЕТОДОЛОГІЯ

Тренінговий курс є інтенсивною програмою саморозвитку, під час якої учасники відпрацьовують ефективну методологію роботи з молодими людьми. Учасники рефлексують над тим, чим є урбаністичне мистецтво, обмінюються досвідом роботи з митцями, здобувають навички, компетенції, формують ставлення та отримують знання, необхідні для ефективної роботи з молодими людьми.

Кожен тренінговий курс включає практичні сесії, побудовані за методикою «навчання через дію», відвідання тематичних місць (у 2019 році візит проходив у формі квесту по території), і відкриті обговорення (наприклад, за методикою Відкритого простору), навчальні та творчі майстерні, роботу над розробкою прототипів нових методів для молодіжної роботи, візити до місцевих організацій та органів влади, мережування, підготовку нових проектів.

Тренінг організовується у співпраці з місцевими митцями, чий вклад полягає у тому, щоб покращити розуміння учасників щодо того, чим є урбаністичне мистецтво. Кожен тренінг супроводжується подальшою менторською підтримкою – учасники заохочуються до взаємного навчання та планування спільних проектів.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПРОДУКТИ

Під час тренінгового курсу учасники отримують практичні та теоретичні знання, відпрацьовують навички, пов'язані із темою щорічної зустрічі. Вони також посилюють свої соціальні, міжособистісні, міжкультурні, підприємницькі компетенції, вміння самовираження та володіння іноземними мовами. Молоді люди також отримують важливий міжнародний досвід, необхідний для їх подальшого особистісного та професійного розвитку, та мотивацію до активного включення до проектів на локальному, національному та міжнародному рівні.

Після проходження тренінгового курсу, учасники, за підтримки менторів та організаторів, організовують локальні проекти, які визначаються заздалегідь. Організатори заохочують учасників регулярно проводити подібні зустрічі на місцях, та поширюють навчальні матеріали для людей, які беруть участь у таких заходах. В результаті формується широка та стійка мережа молодіжних працівників та лідерів, які співпрацюють з місцевими громадами.

КОМЕНТАР

Розвиток громад неможливий без активного залучення усіх своїх членів. Адже одним з головних принципів демократії є участь кожного громадянина в управлінні державними справами. Якщо ж говорити про локальний/місцевий рівень, то найпоширенішою формою є представницька демократія. Однак, за умов трансформації принципів управління та врядування, все більш актуальним стає питання прямої участі громадян в житті своєї громади, і молодим людям необхідно формувати компетенції, необхідні для такої участі.

Обрана тематика – громада та її простір, участь і інклюзія – є, на наш погляд, оптимальною. З одного боку, це «трендові» теми серед молоді, які можуть привабити молодих людей до участі в такому проекті. З іншого боку, для України ця тема є скоріше «соціальною», ніж «політичною», і не повинна викликати зайвих конфліктів з місцевою владою. Таким чином, тематика проекту також відповідає ідеї навчання і соціального проектування, заснованого на позитивному досвіді та взаємодії.

Активність у житті громади є критичним викликом для багатьох молодих людей в Україні. Молоді люди переважно не вміють та/або не знають, як використати свою енергію, навички і таланти для участі у громадському житті, а навіть коли це трапляється, їхні ідеї не приймають серйозно через різноманітні структурні бар'єри. Ця ситуація послаблює мотивацію молоді у просуванні своїх ініціатив і не дозволяє їм повністю реалізувати свій потенціал у місцевих громадах.

Саме тому ідея залучення молоді через громадські простори і урбаністичне мистецтво є дуже вдалою. Такі проекти є цікавими для молоді, включають компонент інноваційності та можуть безпосередньо впливати на ситуацію в громадах.

Окрім того дієвість демократичних інститутів та ефективність ініціатив, спрямованих на діалог, багато в чому залежить від наявності в громаді позитивного досвіду і впевненості її членів у перевазі таких способів співіснування, навіть якщо це не приносить бажаного результату швидко. Проект спрямований саме на знайомство з кращими практиками та їх адаптацію на локальному рівні,

а також вирішує проблему дефіциту нових ідей і сучасних способів взаємодії у роботі з молоддю.

Обговорення міських просторів, можливостей та викликів, пов'язаних із ними, їхню орієнтованість на мешканців (і зокрема – на молодь) є приводом, щоб звернутися до таких цінностей як демократія та участь, права людини (через інклюзивність), діалог як спосіб співіснування різноманітних ідентичностей. При цьому учасники зможуть побачити спільність цих цінностей у молоді з різних країн або регіонів однієї країни.

16

Додатки

YOUTHPASS

Ключові компетенції молодіжного паспорту для проектів, що підтримуються Європейським Союзом*

У 2006 році Європейський Союз визначив структуру ключових компетенцій, які можуть використовуватись у різних видах навчання, в тому числі неформальному та інформальному навчанні. У 2018 році, із запуском Європейського фонду солідарності, ця структура була переглянута, як і її відображення у Молодіжному паспорті (Youthpass). Дана структура описує основні області компетенцій, необхідні кожному для особистої та професійної самореалізації, соціальної інтеграції та для вираження активної громадянської позиції, а також для дотримання стійкого та здорового способу життя.

Молодіжний паспорт (Youthpass) - це сертифікат, який видається учасникам після завершення молодіжного проекту. Особливістю цього сертифікату є те, що молоді люди самі оцінюють те, які знання, навички та ставлення у них сформувались за результатами проекту.

Компетенція – це комбінація знань, вмінь/навичок та життєвих позицій (ставлень). ключові компетенції у Молодіжному паспорті згруповані по 8 основних сферах, однак є взаємопов'язаними та базуються одна на одній. В європейському молодіжному проекті навчання учасників може охоплювати усі вісім сфер, або лише декілька з них. В останньому випадку решта сфер компетенцій не будуть представлені у Молодіжному паспорті даного конкретного проекту.

Окремі компетенції, які не вписуються у цю структуру, можна описати у розділі "Інші специфічні навички" або "Компетенції, пов'язані з конкретними завданнями" у Молодіжному паспорті – залежно від типу сертифікату.

КОМПЕТЕНЦІЯ БАГАТОМОВНОСТІ

Це здатність використовувати різні мови для спілкування, а також розуміти та виражати свої думки, почуття та факти в усній або письмовій формі. Учасникам необхідно знати граматику та мати словарний запас певної мови. Важливим є також вміння вивчати мову у різні способи.

Європейські молодіжні проекти передбачають взаємодію з людьми з різних країн, які розмовляють різними мовами. Для багатьох учасників спілкування іноземною мовою має велике значення. Європейський проект пропонує ідеальне середовище для того, щоб попрактикуватись в мовах. Ця сфера компетенцій – особливо у довгострокових проектах – входить до сфер, які найбільше розвиваються учасниками.

Життєвими позиціями, пов'язаними із цією компетенцією, є позитивна оцінка культурного різноманіття та цікавість по відношенню до міжкультурного спілкування.

* За матеріалами: Youthpass and revised Key Competences. Доступно за посиланням: <https://www.youthpass.eu/downloads/13-62-420/Leaflet%20-%20revised%20key%20competences.pdf>

ОСОБИСТІСНА ТА СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНЦІЇ

Сюди відноситься також компетенція напруження навичок навчання – здатність навчатися вчитися, керувати своїм процесом навчання та розмірковувати про себе. Мова іде про управління часом та інформацією. Соціальні компетенції включають роботу з іншими у конструктивному ключі та ефективне управління конфліктами. Особистісні компетенції включають психологічну стійкість, здатність справлятися з невизначеністю та складними ситуаціями, а також проявляти емпатію. До цієї сфери компетенцій також відноситься здатність підтримувати фізичне та емоційне благополуччя.

Європейські проекти часто звертаються до взаємодії в групі, яка може бути досить інтенсивною, особливо коли люди протистоять власним життєвим позиціям. Тому надзвичайно важливо розмірковувати про себе, свої стосунки з іншими та свою роль в групі. Спільна осмислена та конструктивна робота з іншими відіграє важливу роль. Формування навичок навчання важливо для самовдосконалення у решті сфер компетенції. Мова іде про усвідомлення свого процесу навчання та розумінню своєї відповідальності за нього.

Європейські молодіжні проекти дають можливість обирати власні способи навчання та вирішувати, що ви хочете отримати від проекту. Мова іде про постановку цілей навчання, осмислення сильних та слабких сторін навчання, а також способів навчання, які вам підходять найкраще. Це включає в себе організацію свого навчання, самомотивацію, оцінку та моніторинг власного розвитку, збір результатів та визнання внутрішніх змін, які відбуваються під час та після навчання

Особистісна та соціальна компетенція розвивається під час волонтерських програм, участі у адвокаційних кампаніях, публічних заходах, під час роботи з людьми та для людей. Ще більшою мірою це стосується проекту солідарності чи молодіжної ініціативи.

КОМПЕТЕНЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ

Це здатність діяти у ролі відповідальних громадян та повною мірою брати участь у житті суспільства, базуючись на розумінні соціальних, економічних, правових та політичних концепцій, а також глобальних тенденцій та самодостатнього розвитку.

У багатьох проектах учасники прямо або опосередковано включені у діяльність організації громадянського суспільства, або працюють над певною соціальною чи екологічною темою на місцевому або глобальному рівні. Вони осмислюють цінності, закони та права людини, проводять порівняння між методами роботи, проблемами та потребами в інших реаліях Європи, обговорюють, що таке Європа та її основні цінності, а також те, як ці речі сприймаються в різних контекстах та з різних точок зору. До сфери цієї компетенції також входить рефлексія над власним розумінням та досвідом активного громадянства

КОМПЕТЕНЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Стосується здатності діяти відповідно до можливостей, які відкриваються, та перетворювати ідеї у дії, що мають цінність для інших. Це включає прояв ініціативи, творчості, новаторства, критичного мислення, вирішення проблем. Вимагає вміння працювати в команді та планувати проекту культурного, соціального чи фінансового значення.

Європейські проекти пов'язані із втіленням ідей, креативністю та освоєнням чогось нового, що також може бути і ризикованим. Управління проектом повинно здійснюватись в різних контекстах. Учасники мають різні можливості для того, щоб розвивати свої здібності, відкривати для себе свої захоплення, пробувати нові ролі та знаходити натхнення для того, щоб втілювати ідеї в життя. Під час волонтерства чи молодіжного обміну, якщо учасники хочуть, планування і підготовка проекту, управління ним та його оцінка відбувається разом з ними.

КОМПЕТЕНЦІЯ ОБІЗНАНОСТІ ПРО КУЛЬТУРУ ТА КУЛЬТУРНЕ САМОВИРАЖЕННЯ

Це розуміння того, як ідеї творчо виражаються в різноманітних культурах за допомогою різних видів мистецтва. Компетенція також включає розвиток та вираження власних ідей, вимагає знання локальної, європейської та світової культур, а також здатності висловлювати свої думки та емоції у різних художніх та культурних формах.

Відкритість та допитливість є важливими життєвими позиціями. Організації дають можливість розвивати культурні компетенції в ході проекту або ж учасники самі використовують цю форму самовираження. Усі форми творчості та медіа можуть знайти своє місце у роботі з молоддю. Підвищення поваги до культури інших народів може підготувати ґрунт для ефективного міжкультурного навчання. Також це може допомогти розширити пізнання про те, як боротися з двозначністю вираження через мову.

ЦИФРОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ

Вони передбачають відповідальне використання цифрових технологій; спілкування та співпрацю, медійно-інформаційну грамотність, створення цифрового контенту, безпеку, питання, пов'язані з інтелектуальною власністю, вирішення проблем та критичне мислення. Це включає здатність використовувати інформацію за допомогою різноманітних цифрових технологій та піддавати сумніву наявну інформацію; а також допитливість та відкритість мислення.

Учасники молодіжних проектів можуть залучатися до створення контенту для блогів, сайтів, соціальних медіаплатформ тощо, щоб поділитись своїми проектами. Вони можуть також створювати аудіовізуальну продукцію (відео, подкасти тощо), щоб обмінюватись своїми враженнями з іншими. В окремих проектах вони можуть вивчати вплив засобів масової інформації та вивчати питання, пов'язані з медійно-інформаційною грамотністю.

КОМПЕТЕНЦІЇ В ТОЧНИХ ДИСЦИПЛІНАХ (STEM)

Це здатність використовувати математичне мислення для вирішення проблем у щоденних ситуаціях. Компетенція у сфері науки відноситься до здатності використовувати знання, а також виявляти питання та обґрунтовувати думку, базуючись на доказах. Це включає здатність використовувати логічне та критичне мислення при роботі з технічними засобами, а також формулювати висновки та роздуми, на яких вони базуються.

У молодіжному проекті учасники можуть удосконалювати цю компетенцію в тематичній роботі (наприклад, під час лабораторних занять або допомагаючи молодшим дітям з домашніми завданнями). Навіть у проектах, які не працюють безпосередньо над науковими темами, учасники можуть вдосконалити свої навички вирішення проблем та аналітичного мислення, включаючись у процеси прийняття рішень, що стосуються управління різноманітними аспектами проекту.

КОМПЕТЕНЦІЯ ГРАМОТНОСТІ

Це здатність розуміти та виражати свої думки, почуття та факти в усній, письмовій чи іншій формі, а також взаємодіяти з іншими. Це є основою для подальшого навчання. Відкритість до критичного та конструктивного діалогу, а також поінформованість про вплив мови на інших є важливими елементами цієї компетенції.

Допомогти у рефлексії щодо даної компетенції можуть такі питання:

- Які у вас були можливості для самовираження у письмовій формі? Як ви до цього ставитесь?
- Коли і як ви адаптували свою мову під рівень різних людей, з якими ви говорили?
- Як спілкування іноземною мовою вплинуло на ваше спілкування рідною мовою? Чи змінило це ваші погляди на свою мову?

РЕГІОНАЛЬНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «РЕЗОНАНС»

Інформація про організацію

Регіональний благодійний фонд "Резонанс" є неурядовою неприбутковою організацією, що працює на місцевому, національному та міжнародному рівні у сфері розвитку громадських ініціатив.

Завданням фонду є забезпечення дотримання прав людини, підтримка демократичних цінностей та розвиток громадянського суспільства.

Ми реалізовуємо міжгалузеві ініціативи, спрямовані на розробку місцевих політик, включення молоді, розвиток національних та міжнародних експертних мереж, проводить кампанії з підвищення обізнаності з тематики демократії та громадянства за допомогою культурних та освітніх практик.

Програми фонду адресовані до молодих людей, молодіжних працівників, організацій громадянського суспільства, навчальних закладів, культурних операторів, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, секторів освіти та культури, місцевих громад та бізнесу.

З часу заснування «Резонанс» виступав виконавцем та партнером понад 50 всеукраїнських та міжнародних проектів, серед яких:

- офлайн- та онлайн-тренінгові та менторські програми,
- моніторингові, інформаційні та адвокаційні кампанії,
- молодіжні обміни,
- аналітичні проекти,
- ініціативи з розробки політик.

Організація долучилася до створення понад 30 міжсекторальних партнерств з розвитку молодіжних ініціатив у 14 регіонах України та 7 країнах Європи.

До організації входять експерти у сфері неформальної освіти та молодіжної роботи, випускники стипендійних програм ім. Л.Кірккланда, Fulbright Faculty Development Program та Chevening Scholarship Program.

Офіційний сайт організації: <https://rcfres.org>

за підтримки

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

RESONANCE
REGIONAL CHARITY FOUNDATION

